

مکتوبی

صنعت صوکی

شعری

ایچنده کورولن تیدل جریانلری بزه دهازایاده،
قیرلردن شهرلره دوغرو برسبل حالنده در. بوده
غایت طیبی در، چونکه بز هنوز بویوک آوروپا
ملتریك کچر دیکى مدنیت صفحه سنی کچر مه دك .
اجتماعی و سیاسی مؤسسه لر هنر بونک بر دلیلدیر. صوگ
عصر مدنیتک مختلف مؤسسه لرنی دوغوره جق
معشری بر روح حصوله کل بیلک ایچون جمعیتک
معین بر جم و معین بر کثافت اکتساب ایتمی
لازمدر. بوتون بکی مفکوره لر، ده موقراسی
قانونلری، مساوات، عدالت عمده لرنی فکر لرده
تامایله برک. بیلک ایچون عینی زمانده بو جم
وبوکشافت ضروریدر. بالکیز معنوی حیاتک
بوتجیلری ذکلی صنعت و اقتصادیات نای آلتنده
طوبلانان بوتون مادی ترقی و تکاملارده بویله
بر جمیع و تکاتفک حصوله وابسته در .

دیرلکه مشهور لاتین شاعر لرندن (ویرژیل)،
(آنتیڈ) دن صوکره اگ کوزل اثر لرندن بری
اولان (پوقولیک) لرینی روما قیصریتک امری
اوزدینه یازمیش . بیلورسکرکه روستائی شعر
طرزینه (پوقولیک) تسبیه اولور و روما قیصریتک
(ویرژیل) ک دهاسنه بوجراجمی خاقی زراعت
تشویق ایتک فکرینه مستنددی . فی الواقع ،
(ویرژیل) ک بوشعرلری عادتاً منظوم برزراعت
کتابی تشکیل ایدر ، بغدادی ناصل اکیلیز ، ناصل
ونهدر زمانه تیشیر ، نه وقت حصاد ایدیلیر ؛ قیون ،
اینگ ، صغیر ، کچی الخ . کچی حیوانات ناصل
یتشیریلیر ، ناصل بیله نیر ، بونلردن انسانلرک نفی
ایچین نه کی شیلر استحصال اولور ؛ باغچیلر نه دیکمکر ؟
قای نوع اوزوم وارد ؟ اوزوم نه کی شرایط
ایچنده اولور ، بیتر ، پیشر ، آسه لره کنوکاره
مارض اولان خسته لفلر نه کی اصوللرله دفع ایدیلیر ؟
فتا اولر ناصل آبیقلانیر ، باغ بوزوی نه در ؟
اوزوم ناصل ازینیر ؟ اوزومدن ناصل شراب ،
صیگره کچی مایعلر چیقاریلیر ؟ (ویرژیل) بوتون
یونلری مختلف قیسلره و مختلف بابره آیرلش
منظومه لرنه زراعت علنی شعره ، شعری زراعت
علمنه قاریدر اراق بویوک بر وقوف و بویوک بر
جوشله آکلاییر . روما قیصری معظم و مختتم
شاهره بو اثری ایچین مکافات اولدوق واسه و منیت
بر چختک هدیه ایتشدر و (ویرژیل) بوندن
صوکره آرق شهر حیاته تامایله وداع ایله مشدر .
قیصرک (ویرژیل) . بویله بر اثر یازدر مقصدن
مقصدی براز اولده سوبله دیکم کی شهری کوندن
گونه تکاتف ایتمک باشلایان قالا باله دن تخلیه
ایتمک و بلدی حیاتک ، بلدی صنعتلرک اشتیغادی
بوزندن معطل قالان زراعتیلکی احیا ایتمک
ایدی . (پوقولیک) لرک اتشارندن صوکره
بو مقصد حاصل اولدی ؟ اولدیمی ؟ بیلیمور ؟
تاریخ بو خصوصده برشی سوبله میور . فقط
پوی تعقیب ایدن سنه لر دن صوکره بوتون رومالی
شاعرلرک کیندیگه آرتان بر صحرا داه الصالیه سیله
یا نوب طووشدق لرینی بیلوروز . بونلر آره سننده
رومانک دفعه و دبدبه لرینه هنوز هیچ دو نامش
اولان نه بیکوریدن هور اتیوس بیله یاری فانتازیاه
یاری احتیاج ساقه سیله عمرینی هب شهر دن
اوزاقده کچرر و دوستلرینه یازدی مکتوبلرده
یاختنده کی مکاتف حیاتک قباله لر دن وقیرک بیتن
توکننر ایسکلر دن یخت ایدردی . ایکیله بر
دیردی که ؟ « برداخ پاشنده بر قابله اوطور منی
روماده قیصر قیصریتک یاللیزلی قه لری آلتنده بولنقه
بیک کره ترجیح ایدرم ؟ هر شیدن اول بر ذوق وصفا
دوشکونی اولدیغی بیلدیکم هور اتیوس بو حسنده
نه درجه قدر صمیمیدر ؟ بو فراغتی شاعرانه
برستیدن می عارتدر ؟ بوقسه روماده قیصقاندینی ،
نقرت ایتدیگی و یا خود سنا ده کولوچ و عادی
بولدینی کیسه لر دن اوزاق بولنی ایسته دیگی ایچینمیدر ؛
هر حالده نهدن اولور سه اولسون ، بوشاعر دن
ماعدا اودورک بوتون شاعر لر نه ده دائما آچیق ،
صاف و چید حیاتک حسیرتی اوقور بوز .
قدیم یونان ادبیاتی تاریخی ده ، بزه صوکره یونان
آمار ادبیه سنده روستائی طرزک بویوک بر تکامله
مظهر اولدیغی اوکره تیور . دیک که مدنیتلر صوکره
دنه یافلاشیرکن انسانلر شهر حیاتلرین صیقلمه
باشلا بوزلر و طبیعه دن بیک احتیاجی ایچنده یا نوب
طووشیورلر و بحالت روحیه تک ایلمک تجلیکمی
ادبیات اولور .

اگر بزم نه بکونکی ، نه ده دورکی ادبیات بزه
روستائی طرزده رواج و برن هیچ بر شاعر
یتشمه من سه بونک لک بویوک اسبابندن بریسی ده
هیچ شیهه سزک بزم جمعیتلر ضمه هنوز بویله
بر حالت روحیه تک حصوله میدان و بره جک قدر
متکاتف بر مدنیت حیاتک باشلاماش اولسایدر .
بز هنوز یاری کویلی ، یاری شهرلی ، یاری بدوی
ویاری مدنی انسانلر حالنده یاشادیمز ایچین مجتمع
حیاته ، منفرد حیاتدن دها زیاده مالز . هر جمعیت

مشاهده
و
مهرمظ

برایضاح

محرری :
عقوب قردی

بودن برآی اول ، سعیدحلم یا شاکت شهادتی
مناسبتیله یازدیم بر مقاله ده صرحومک حیات سیا .
سیه سته داتر سردایتدیکم بر قاج مطالعه ، مملکتتوزک
بعض طرفالرنده ، بعض کیمسه لوزک انفعالی موجب
اولدی . یونی بکا کان بر ایکی خصوصی مکتوبدن ،
صامسونده انتشار ایدن بر غزته دن ونهایت دون
اوضرومدن رائف امضاسیله اداره خانه مزه چکیلین
بر تفرادن آکلایورم . بو انفعالك تظاهراتی نه قدر
منفرد وموضی اولورسه اولسون ، بجه یته بک
بو یوک وشایان دقت بر معنای حائزدر . بخصوص
اوضرومدن کن صوگ اعتراض سسی عادتا ،
بودن برآی اول روماده باطلایان ارمنی طایا .
نجه سنک بر عکس صداسی کبیدر . چونکه اوضروم ،
بو جنس سلاحلرک غدرواهانته هر طرفدن زیاده
اوغرامش بر پردر . اگر اورا اها ایستدن
بر یسی بیکارجه همشهریسینک تانه کیرن ویکیارجه
سسی آناطولنیک ایچنده سفیل و پریشان بر افان
بو جنس سلاحلردن برینک تا روماده باطلامه سته
بیله تحمل ایده میورسه اون معذور کورمک و یو
خصوصده کی انفعالی حق نای ایلمک ایجاب ایدر .
اساساً ملنک باغرنده کیزلنیش بو حساسیتی یاقیندن
سزدیکم ایچیندرکه سعید حلم باشایه داتر یازدیم
مقاله تک صوکنه دوغری شویله دیشدم :
« متارکین متعاقب مملکتی مدعش بر فلاکت
آئنده کندی حاکم ترک ایلوب هر بری بر طرفه
سیویشان رجالتزک یادی ، بزده استکر اهدن باشقه
بر حص او یالدر میوردی .

سعیدحلم باشایه داتر یازدیم مقاله تک نه قدر
قائلک علیته نه قدر مقتولک لهته اولدینی آسلاقی
ایچین او مقاله تک معترضلم طرفندن برایضاح ایدن صوکره
بر دها تکرار اوقوشسی و جا ایدم . بالطبع
بورجام انفعالرنده صمیسی اولانلره در ، بو مسئله
بر طاق شخصی غرضلر قاریشدر ایلره قارش
هیچ برسوزم یوقدر . صامسونده انتشار ایدن
غزته تک بکا و بر دک ایسته دیک می و ذیق تریبه
درسته ایسه هیچ محتاج دکلم ، بو غزته تک باش
شوری بی « اوله نلری خیرله یاد ایدیکن ۱ »
دستورینه اوئامش اولقله اتهام ایدیور . بنایسه
یازدیم مقاله ده بو اخلاقی وظیفه تک خارجه چیقدینی
اصلا خاطر لایمورم . بویله بر ادماده بولان ذات
آیق مقاله تک ایلمک سوتنده کی شوچله ی بر دها
دقتله اوقومه سنی توصیه ایدم :

« اوزمانکی سیاسی حادثاته داتر انتشار ایدن
کتاب و مقاله لری اکثر یسنده بو آدمک سیاسی بزه
معصوم بر چو بیوق سیاسی کی کورینور . بیلم
اون بویله کوریشمن کندی علیته و بالهنه میدو ؟
دونه قدر بلکه لهته اوله بیلیدی . قسط بودن
صوکره ، مادامکه بر قضا توروشونیه ایسته برک
وی ایسته میبرک پوتون کننیدن اولکی مسلمان
شپیدلری میانه کیردی ،

بوده اثبات ایدیورکه « اذکروا . . . »
سریته بنده هر مسلمان قدر آکامم و هر مسلمان
کی ، هر مسلمان قدر طاعتی ، بهبود خانی وسعید
باشانی شهید ایدن قوروشونک سده سنی تا کنندی
قلزیده حس ایده نلردم .

و بو سطرلردن بر ازلده اول شونلری یازمشدم :
« او - یعنی سعید حلم باشا - شاقغنده ویا
گوگنده تازه وسیاه بر یارا ایله ایدینه قاروشمش
اوله رق یاتور ، بو شرفل عاقبه مظهر اولیق ایچون
مطلقا برشی یایدینه ایشاق لازم کلیر . اوت بو
شرفلی عاقبت . . . زیرا بر اجنبی طویرا غنده ،
بر اجنبی قورشونیه اولن هر تورک بزم ایچین
خاطره سی تجیل ایدیه چک انسانلردن بریدن . سعید
حلم باشایه شجیدی به قدر طاقدینی نشانلردن هیچ
بر یسی آلدینی بو صوگ نشان قدر شان و برمه -
مشدی . کبیدیکی او معنا ره دینفونلردن هیچ بر
دانه سی صارتیدینی بو شهادت کفی درجه سنده اوکا
یازاشماشدی . »

(باقادی امقرنلر) تک غسقی
پارس ۱۳ (۲ ، ۱) - ایتالیا محافل مالیه .
سنک (باقادی امقرنلر) تک باشقه اساسات
اوزدینه تنسیقی تدیقی ایتمکده اولدقلری (روم) دن
تلفرافله بیلدیرمکده در .
(لومباردیا) لی بانکرلردن مهم برغروب
بو خصوصده بو یوک مبلغ عرض تکلیف ایشلر ایلمش .

« بز اوفاجی بر حقیقی سوبیله بلمک ایچین بر
چوق غیر حقیقی شیلر سوبیله مکه عبور زواللی
انسانلر ؛ هر کون هر صره دکزیته بر دامله
طانی مسو قلوب قارنلر صه خالص صو دبیه
سونیورز . »

مشاهده
در موعظه

بزم ضعف‌ز و اونلرک قوتی

محرری :
بغروب قرصی

جهتدن فائق اولدیغی وینه قرون اولاده عتیق یونان مدینتی بیقان رومولوس احقادینک ارستولور وفلاطونلر احقادندن هانکی نقطه نظره کوره دها یوکسک طوبیانه جقلرنی تعیین ایتک ممکنیدر. یوکون صنایع مدینتیک ایجاد کرده سی بیک توتولور تخرب آتلیله ساکن ، متواضع ، جالیشقان و صبور آتاپولینک اؤک معمور قسمی استیلایدن یونان اردولری هانکی ملی ومعنوی قوتی اثبات ایدیور ؟ بو توره دی اردولرک شو ساستده انقضا سی بیله بر معظم داستان شکنده کوربتن اصیل وعصر دیده عیانی دولتیک تا کوبکنده قورولوب اوطوری شی یونان عسکرلرک شجاعت چسارت ، ذکا وسیجیه اعتباریله تونک عسکرلرک دن دها یوکسک اولدقارینه می دلیلدر ؟ هرکس کی بزده یونانلیله بو ظاهر می موقیعی تأمین ایدن شیارک نلردن عبارت اولدقارینه بیلیورز. شعوری ووجدانی متکامل بر ملت بو کی موقیتلردن اوناغالیدر .

برملتی چیقاران و دیگرکی دوشورون حادثات قلی نتیجه لری اعتباریله ذکل اونلری تولید ایدن سوانقی وعواملک نوع وماهیتلری اعتباریله حاکمه ایدیلیدر . ملتلر واردرکه بعض فردلرکی حق یولنده و یوکسک ناهلر ایچین دوکوشورلور و مغلوب اولورلر ، ملتلر واردرکه طمع واعتراض ساقه سیله دوکوشورلور و مظفر اولورلر ؛ ایشته بز او مغلوبی بو مظفریته ترجیح ایدلردنر . مغلوب اولان حتمسزدن ، نظریه سی آتیق بر بیجی حیوان منطقه کوره دوشردنر .

بز ضعفز ، اونلر قوتیلیدرلر ، فقط بزم ضعفز حق ، اونلرک قوتی باطلدر . یوکون آوروپالیرلر ، یوندن بر قاج سنه اول کندی لرایله اورته به آتدقلری بر طاقم انسانی و اخلاق دستورلری تأمیه اونوتوب صرف معدوی غائله لری ایچنده قیورانوب دورکن اونلردن بیک فات دها آج ، بیک فات دها جیلاق بیک فات دها سفیل اولان تورکلر بو تون مادی دردلری و فاقولری اوتوتورق تارنجه منلی کوربله منن بر فدا کارقله حالام او انسانی و اخلاق بره نسیدلر نامه دوکوشمکه دوام ایدیورلر . کینلرده یوکسک بر آوروپا غرتیه سی بزدن بحث ایتدیکی صرعه بو عاوی حقیقی اعترافدن کندی آلامادی . یوده اثبات ایدیورکه یوکون اونلرده تجلی ایدن قوت تأمیه مادی وعقلی اولان بر قوتدر ، بزده تجلی ایدن قوت ایسه صرف معنوی و صرف اخلاقیدر .

بن یواکی نوع قوتدن هانکیسی دها فائده لیدر ، دبیله دوشونوروم ، هانکیسی دها انسانی ، دها عاوی و دها کوزلدر ؟ دبیله صور بیوروم . یوکا ویربله جک جواب ایکی توتولو ذهنیه و ایکی توتولو حالت روحیه به کوره یا مثبت و یا منفی اوله بیلیر . بکا صورسه لرکه یوکونکی غایبار حقدنهی بو توتق ایسترسک ، یوقسه شمدی به قدر آره سنده یولندیدک مغلوبلرله ی فائق ایسترسک ؟

قاریم « غایبار حقدنهی ! » دبیله جواب ویرر ، فقط قالم - کوکل طوقلغنک نه اولدیغی بیلن قالم - مطلقا ایکنچی شقی ترجیح ایده چکدر .

کچن کون « برملتک صفت میزده سی نه در ؟ » سرلوحه سی آتنده منتشر بر مقاله م قارنلر خردن بر ذاته بکا خطاباً بر آتیق مکتوب یازد بر بیور . یوکسک شخیصه قارشی تقدیر و التفاتی متضمن ایلک سطرلری حذف ایتدکن سوکره مسئله نیک روحیه هاس نقطه لرینی بوجه آتی درج ایدیوروم : « اقدامده مندرج مقاله کزی دفته او قودم ، فقط « شرقک مسلمان ملتلری حالا بر طاقم دینی و اخلاق دستورلره تابع اولورق یشادقلری ایچین بو مهیب کتاهلر (یعنی آوروپالیرلر) قارشیتنده دائمی اولدقارینه مغلوبیته دوشیورلور و هر کس کتاره نده حیات مجاده سنده ک ضعفلری ، بچرکسزلکلرینی اثبات ایتش اولورلر ، یوکسک سینی اونلرک ماده به یونلرک روحه فضله اهمیت و بریشلردن باشقه نه به هطف ایتک قایلدر ؟ » قهرسه کلجه تصویرده ک اصابتکزه رغماً حکمده خطا ایتدیکنکزی آکلر دیفندن یوباندکی قناعلری سزه بیله برمی آرزو ایتدم ؟ مسلمان ملتلر دینی و اخلاق دستورلره تابع اولدقلردن دکل بالعکس اولادقلردن بو کونکی درکده سفیله به دوشمشلردنر . ایوم دینی و اخلاق دستورلره حقیقه اتباع ایدن نه بر فرد ، نه بر عائله ، نه به بر ملت کوستریله بیلیر .

دین مبین اسلام هر ایشک اهله توددینی امر ایدر ، بز ایسه عکسینی یاپارز . مثلا مستهلکلی استحصالات و طاقشه توظیف ایدرلر ، سوکره زمانک تجدیدیه احکامک تبدیلی جائزدر . مساع شرعیسی مسلمانلره نه قدر واسع صلاحیت بخش ایدیور . بز یونندن ده استفاده ایتسی بیله یورز . اخلاق خصوصنده آوروپالیره اتباع ایدن مسلمانلر هدر اولوب کیدیور ، اخلاق اسلامده دستورلریته صادق قائلانر موجودیت ملی لرینی عافطه ایدیور . آتاپولینک متارکه دن سوکره کوستردیک جلالت و شجاعت ، منات و موقیت بوکا ال بکی ، الک یارز بر دلیلدر . آوروپالیرک یوکونکی ششمه اقبالی اصول برستلک و اختصاصه اهمیت و برمه لری و بعض اعاطلک و قتیله آجش اولدقلری طرق ترقی تقییده دوام ایلری نتیجه سیدر . بزده خلق تصدیف ایله برابر هر صنفک باشنه اوسنک ممتازلرینک کچولسی ، هنوز هیچ بر موقی اولیان مستحصلینه مهم و واسع بر زمین سی تأمین ایدلسی ممکن اولورسه و اداره مصلحتیلر ایشی باشلردن اوز افلاشدر بیله اوز زمان هر خصوصده آوروپالیره تفوق و تقدم محققدر .

محترم محابرمک بو مطالباتی چی ، برکره دها آوروپالیرک قوت و توفقی تشکیل ایدن سبیلره ، بزم ضعف و ندیمیزی تولید ایدن عوامله دائر دوشونمکه سوق ایتندی . واقعا یوکسک بر جله کتابک موضوعی تشکیل ایده جک قدر مهم اولان بو متهابی یوی بر غرتیه نیک شود اراجق سنونلر نده تدقیقه قانیشتی و یوکا دائر قسطی بر حکم و بره بیلدک هان هان امکان خارجه نده در و یوکسک عکسینی دوشو - تمکی کندی حجاب به یوکسک بر جرأتکارانکی - حتی بر کساختق - تلقی ایدرم . اساساً اوتهدن بری بوستورلرده کشریایتمک صمیمی برر حسب حال حدود دینی آتیه سنه سوک درجه غیرت ایتکده م . بو قیلدن اولورق موضوع بحث اولان مقاله ماده دینک ایسته م شدم که ، حیات مجاده سنده آوروپالی یی شرقی - یه خاصه مسلمان شرقی - یه فائق قیلان شی آوروپالیرک ذکا ، روح وسیجیه اعتباریله بزدن دها یوکسک بر مرتبه ده یولته لری ذکا در ، ذاتاً شرقی اولسون غربی اولسون بو تون شرقلرک مساواته ایتاندیم جهنله بعض ملتلری ، دیگر ملتلرک اسیری ایدن عاملک مطلقا اسیر اولانلر علیه قید ایدلسی لازم کان بر حاده اولدیغه ده ایتانه میورم . باخصوص حرب و ضرب ایله اجزاز ایدیلن موقیتلرک و یوکون اولدیغی کی آج کوزلورک و احتراض ساقه سیله هدا فائق بعض انسان کتاهلرینک ضعیف کتاهلر اوزرینه استیلا و تسلطلرینک بو مظفرلر و بو مستولیر لهنه هیچ بر معنا افاده ایتدیکنی سو بیله مک بیله زاهددر طنزنده م .

اسکی رومانی دولتت محو ایدن بار بار سورو - لرینک طوبیح مغفرلی « لهژیور » لر نسانه هانکی

مشاهده
و
مهرمقدمه

ضیا، ضیا، ضیا!

محرری
بغیربقری

بر مکتب و هر مکتبه بر منور معلم بولتسه
ایدی، سقاریه حوالیسنده جریان ایدن
فاجعه لردن هیچ اولمزه یوزده سکسانک
اوکی آینه بیلیدی. کیم نه دیرسه دپسین،
دشمن

فرصتی، آنجق بو کویله مستولی اولان
جهالت ظلمتده یودی

بو فرصتدن اعظمی درجه ده

استفاده ایدی.

سقاریه محاربه سی متعاقب «سیوربحصاره»
جوارنده یاقوب بیقلان کویله بزنده ایدک؛
کویلولره قونوشوردق؛ بزه درد لرخی آکلا-
تیورلردی؛ بردن بره برجام خرابه سنک
ایچندن آق صقاللی بر اختیار چقیدی، بزه
یاقلاشدی، دیدی که: - بونلر جاهلدر،
نه دیدیکلرخی بیلیمورلر؛ بکا سورک، بندن
دیگله بک.

کویلولر حرمتله صوصدیلر؛ آکلادق که
بو اختیار کویله نک نفوذلی، اک محترم آدا-
ملرندن بریدر. ناصیری، سیاه بوغوم
بوغوم پارماق لریله صاقلانی قاریشیدردی:

— باق، دیدی، بن بو صاقلی دکرمند
آغار تادم. بکا خواجه جلال افندی دیرلر.
حافظ قرآم؛ هر آی بر ختم ایندیرم،
استانبولی، از میری فلان کورمدم. حق
یکرمی بش سندر سیوربحصاره بیه کیندم؛
فقط دنیاده اولان بیتن ایشلری اوطوردیم
رده دو یارم، بیلیم. «خواجه ناصل
بیلیرسیک می؟» دپه جکسکز، هاه، ایشه
مسئله بوراده، کوی باصان زانیلر کتابلری
پارچالایوب یا قاشم و

اولسه لردی، سزه ناصل

بیلدیکی کورمدم. بونلر ایچنده بر تانه سی
واردی که ایکی بیک سنه لکدی، یا لکزر آی
ایشینده اوقونوردی، هر کله سی بریلدیزدن

دونکی مقاله مده اک بو بوک دشمنزک
جهالت اولدینی سویله مشدم؛ بو کون بیه
عین بینه دایر یازمق ایسته یورم؛ ایچنده،
اولورکن «ضیا، ضیا، ضیا!» دپه
باغیران آلمان شاعرینک دو بدینی صوک
احتیاجه بکزر برشی وار. کینلرده عنز
دوستم قالحرفتی ده بویله بر احتیاجه قایلهرق
«آقشام» غزته سنده عین سسله «بر آز
ضیا!» دپه باغیرمشدی. بو مملکتک
جهالت کابوسی ایچنده بونلمش بوتون کنجلی
کبی «کونک فقره سی» محرری ده، بزی،
هرشیدن اول ارتجاعه قاشی حربه دعوت
ایدیور، دیورکه: «رومانیاده جیقان
بر تورکجه غزته ده اوقودق: قصه لرده
مکتب آجق ایسته بن بر قاج کنج، جماعت،
تشکیلاتنک دینلرینه مرام آکلانه مامق
بوزندن مشکلات ایچنده در. بوغوسلاویاده
جیقان بر تورکجه غزته بیه کوره مسلمان
میونلر، سپور، معارف و مسلمانلرک
تساندینه یاردم ایدجک ملی جمیتلرک شدتله
دشمنیدر. بولفارسانده، بونانسانده تورک
و مسلمان اقلیتلرینک و اکثریتلرینک باشادینی
هر رده «ارتجاع» باشه کچمش، خلقی
اویاندیرماق ایچین وار قوتیله چالیشور.»
قالحرفتی هب برندن آلدینی معلومه کوره،
اجتی حاکمینی آلتیده بر اقدیمز مسلمانلرک
جهالت بوزندن ناصل محوه محکوم قالدینی
تصویر ایندیکن صوکره: «بو بد بخت
جاعتلری تریه ایدجک ویتشدیرجک
اولانلر آنجق کنج اولای بیلیر. لکن،
مع التأسف هر رشده سی بتیرن بورابه
کلور و بوراده کی تهلکسز، اوزوتوسز
حیانت و شرفی روم ایلینک بد بخت
کویلرنده هجرت و جهالت ایچنده آریه، ب
کیدن نسللری قورتارمق فضیلته مرجع
صانیور. بکی تورک نسللرینه برملتی قورتا-

هرشیدن اول ارتجاعه قارشى حربه دعوت
ایدیور ، دیورک : « رومانیاده چیقان
بر تورکجه غزتهده او قودق : قصبه لده
مکتب آجق ایسته بن رقاچ کنج ، جماعت ،
تشکیلاتک ریسلرینه مرام آکلانه مامق
یوزندن مشکلات ایچنده در . بوغوسلاویاده
چیقان بر تورکجه غزته به کوره مسلمان
معونلر ، سپور ، معارف و مسلمانلرک
تساندینه یاریم ایدمک ملی جمیترک شدله
دشمنیدر . بولغا رستانده ، یوانستانده تورک
و مسلمان اقلیتلرینک و اکثریتلرینک یاشادینی
هر برده « ارتجاع » باشه کیمش ، خلقی
اولاندیر مامق ایچین وار قوتیه چالیشیور .
قالح رفقی هب یزندن آلدینی معلوماته کوره ،
اجتی حاکمی آلتده بر اقلیمز مسلمانلرک
جهالت یوزندن ناصل محوم قالدینی
تصویر ایتمکدن سوکوره : « بو بد بخت
جماعتلری تریه ایدمک و تشدیره جک
اولانلر آجق کنجلر اولاییلر . لکن ،
مع التأسف هر رشده سنی بتیرن بورایه
کلور و بوراده کی تهکسکز ، اوزوتوسز
حیلت و شرفی روم ایلیک بد بخت
کویزنده محرت و جهالت ایچنده آریه . ب
کیدن نسللری قورتارمق فضیلتنه مرجح
صانور . بکی تورک نسللرینه برملتی قورتا .
ره بیه جک فکر لر کلدی ، باشقه ملتری
مقاومت و نظیره کورتورن سلاحلرک نه اولدینی
آز چوق بیلوروز . آجق شووارک هنوز
نه بو فکرک ، نه بوسلاحلرک برانساندن ایسته .
دیکی جسارت و فدا کارلق خاصه لرینه مالک
دکلر . »

بوسوزلر قالح رفقی ده داخل اولوق اوزره
هیمزک یوزنی حجابدن قیزارته بری واردر .
زیرا ، بر عصره یاقین بر زماندن بری منور
کینین و عصری تهذیبه تمیل ایدن تورک
نسللرندن هیچ بری کندی نورندن خلقه
و برمک لزومنی حس ایتمه مش ، حس ایتمشه
بیه بوئی چوق زحمتلی ، چوق بوروجی
برایش بوله رق کندی گوشه سنه چکیلوب
راحتنه باقی یولنی طومشدر . اتقاضه زک
هر بار چه سندن برر دولت چیقاران قومشو
ملنلرک منور کنجلکته نظر آتورک کنجلکتنک
وضعی اودرجه دوندرک بوجال قارشیسنده
هر وجدانی مسلمان عادتاً ملی حیثیتک
رنجیده اولدینی حس ایدر . و کندینه
نه دشمنلرینه طمن ایتمک ، نه ده فلاکت
اوغرایان دیندا شرنک یوزنه باقی جسارتی
بوله بیلیر .

دونکی مقاله مدهده احساس ایتمک
کچی ، بک امینک ، اگر آناطولینک هر کوبنده

ساریه خرابه چی صعب سیور
جوازنده یاقیب بیقلان کویلوک بزنده ایدک ؛
کویلولرله قونوشور دق ؛ بزهدردلری آکلاد .
تیرورلردی ؛ بردن بره برجامه خرابه سنک
ایچندن آق صقاللی بر اختیار چیقدی ، بز
یاقلاشدی ، دیدی که : — بونلر جاهلدر ،
نه دیدیکلری بیلمیورلر ؛ بکا صورک ، بدن
دیکله بک .

کویلولر حرمتله صوصدیلر ؛ آکلادق که
بو اختیار کویلوک اک نفوذلی ، اک محترم آدا .
ملرندن بریدر . ناصیری ، سیاه و بوغوم
بوغوم بارماق لرله صاقالی قاریشدردی .

— باق ، دیدی ، بن بوجاقالی دکرمنده
آغار تمامم . بکا خواجه جلال افندی دیرلر .
حافظ قرآتم ؛ هر آئی بر ختم ایندیرم ،
استانبولی ، از میری فلان کوردم . حتی
یکری بش سندر سیور ببحصاره بیه کیندم ؛
فقط دنیاده اولان بیتن ایشلری او طور دینم
یرده دو یارم ، بیلیرم . « خواجه ناصل
بیلیرسیکی ؛ « دیه جکسکز ؛ هاه ، ایشه
مسئله بوراده ؛ کوی باصان زانیلر کتابلری
بارجالا یوب یاقامش و

اولسه لردی ، سزه ناصل
بیلدیکی کوستردم . بونلر ایچنده برانه سی
واردی که ایکی بیک سنه لکدی ، یالکز آی
ایشینده او قونوردی ، هر گله سی بریلیدرن
آلتشدی . ایشه اونده کوردم . قیامت یاقین
« آروپا » دیه بر رالیچه چیقاجق ، بو تون
دنیا به او حکم سورده جک ، بونک عسکرلری
اون بیک سندر یرک آلتنده دمیر دوکن
« اجنی » لردر ؛ بو « اجنی » لر نه قیزدرلر ،
نده ارکک ... بد نلرندن قورشون ایشه مز ،
نه یایسه کز بوشدر . بورایه کلنلر بوئی
آکلاددم « هاه ! ایشه تراو « اجنی » لرزه »
دیدیلر ؛ شاشوب قالدیلر .
اختیار ایله اطرافلری احاطه ایدن
کویلولری کوستردی :

« بونلر کوی بر اقوب قاجق ایسته بور .
لردی . او کوزی ، داواری او کوزه قانارزه ،
بندایی آریه صیرتمزه ووروز ، باشمزی
آلیر چیقار کیدرز دیورلردی . کولدم ،
بوش لاف دیدم ؛ او کتایده نه یازی ایسه مطلقاً
اوله جق ؛ آن یازیسی هیچ سیلتری ؛
بو اختیار نه بر بوناق ، نه بردلی ایدی .
آناطولینک هان هر کوبنده بویه آداملره
تصادف ایتمک نمکندر و کویلولرک عقلی ،
روحی هب بو کیلرک آلتده کوزولش
وقارارمشدر . آق صاقالی خواجه تک بخت
ایندیکی کتساب حقیقه « ایکی بیک (!)
سنه لکمی در ، بیلیمورم . فقط ، محقق
اوله رق بیلدیکم بر شی وارسه اوده قافا

طاسنک ایچنده کی بیک مطلقاً ایکی بیک
سنه تک اولدیندر . یا اطرافنده کی انسانلر ؟
بونلرک مضاره دورلرنده کی انسانلردن
فرقلری وارمیدی ؟ بن ، قرون اولی
تاریخنده طایدینم خرافه آلود روحلری
بونلرک وجودنده بحجم ایتمش صاندم .
مملکتک منور طبقه سی ، عصر حاضرک
آیدینلقنه دوغری قوشارکن ، مدنیت و ملیت
مجادله لرینه قاریشیرکن ، انقلابلر یاپارکن ،
عصری اردولر تشکیل ایدرکن بونلر
ترده ایدی ؟ هیهات بونلرله هیچ کیسه
مشغول اولماشدی ، بونلر بر گوشه ده
اونو توبلر قالدیدی و منور طبقه تک بو تون
سی وغیرتی ، بو تون مجادله لری ، مجاهد لری ،
دیدیشمه لری ، اوغراشمه لری ایشه بواهمال
ونسیان یوزندن دورک بوقدر مشکل ، بوقدر
نانکور ، بوقدر بوروجی ، بوقدر مننی
اولشار ؟ چونکه مملکتک و ملنک مایه سی
اولان خلق و کویلی صفتندن مترشح بوظلمت
فنا بر بو بونک کابوسی کی دائماً ، ترقی
و تکامله دوغری قوشمق ایسته بونلرک کوزلری
باغلامش ، آباقلری کوسته کله مشدر .

مشاهده
و
ملاحظه

واعظالمرض

محمدي
بعقب نغمه

بزرده خلقك آكلابه بيه يكي يكاهه خطابت
واعظ خطابتير . انقلابي متعاقب بشن بعض
منور وكنج خطيبالمرض خلق لازم كاديك قدر تيسيج
ايتك صنعتي اصلا اوكره نمديلر ؛ بو تون سوزلري ،
تظفلي ، خطابه لري ، قونفرانس لري هب « نقش
بر هوا » قيبندن هيچ برقلبه تك برايز بر اقمستر
اوتونولدي ، كيندي . جاويد بلك ادبيات جديده
اصولي او اوزون ويلا تاقوي بلاغتنده اورته ده
نه قالي ؛ عمر نايي صرحومك او ماشقين وكسين
سندن كچك قولاننده خريف بر عكس صدا
وارد ؛ حتى خلق لهجه سنه وعوام شيوه سنه
اودرجه ياقين اولان رضا توفيق بلك نفردى
سويله ييشي بيله اراق كيمسه تك خوشه كيمه مكه
باشلادى .

بر زمانلر استانبولده كاه آفتوراك ، كاه
شاهراك ، كاه غزته جريك ، كاه پولىقه جليق
يا يارق دولاشان حسين كاي اسمنده بر ياقيشغلي
دلچاقلي واردى ؛ سنى بيقلى قدر كوردى
وسوزلري بون قدر اوزون وياقى كى شاناقانلي
ايدى ؛ خطابه لري اكرتيا معناسز ، فقط دانغا
موزوندى . بر كچه شيزاده باشنده بو ادامك
خارق العاده بروفيت ديوه سنه ايرديكى كوزدم
اوصنه ده برسور و قافله هايقربور و خلق آوازي
چيقدن قدر « باشا ! باشا ! » ديه كورليور ، تپيور ،
امثاق كورنه مش بر وجدو جوشش اينجده ، اختلاجلر
وهيچقر قفله عادتا بر دكز كى چاقالان يوردى .
اوندن اول عين صحنه دن بش آلى خطيب كايوب
كچمشدى ؛ بو نلرك هيچ برى بودرجه حساس
اولان بو خلقك اوززنده مشهود بر تأثير ايقاش
ايدمندن كايوب كچيلردى . بن دوشونيزدم ؛
مجيا حسين كامينك بلاغتنده كوشون نره دن كايوب ؛
بو جاعتي بو عرصه چيقرندن چيقران سوزلرده ك
قوتك سري ندر ؛ بونى بركون كنديشنه صوردم ؛
هيدى كه :

— بوموقيتى نه سسه ، نه اوضاع و حركاته ،
نه منطقك قوشه ، نه ده دوغر بدن دوغرى به
ناطقه بردازلغه مديوم . بن ساده خلقك ديني
حساستي ، ديني هيجاتي اوقشايان كله لزي استعمال
ايدرم بو صورته الك عاطل بر كته بي درحال
حركته كتيريرم .

في الواقع ، بو ايضاح اوززبنه سوكره دن دقت
ايندم ؛ بوكنج خطيب الك زياده « قرآن ده برابر ،
ايمان ده برابر ، يغمبر ديشان ده برابر ... »
طرزنده بعض سوزلرده كه كندى ديكلر سولري
اعظمي هيجانه سوروكله بورواعظمي موقيتي احراز

ايديبور . حسين كاي خلقه ويزديكى بوچوشقور .
تلفك بر قسقى ده كندى قلبنده حس ايشه ايدى ،
يعنى صميمي صورته ديني وجده مظهر بر آدم
اويدى امين كه دورك و مسلمانانك بتروع « ساور
نارول » ي صبه سنه آبردى ؛ فقط مع التأسف
اوهرشيدن اول بر آفتوردى . اساسا بو عجائب
آداني بوراده خاطر لايشمك سني اوزك نه اتودى
بر خطيب ، نه ده جمه لايق بر شخصيت اولسيدير ،
بالكز خطابت و بلاغت واديشنده موقى اولنى
ايچين استعمال ايتديكى بر اصولك تدقيقندن
چيقراديم بر حقيقتي ابيات ايتك مقصد بيله اونى
بر مثال اوله زق ذكر ايديبورم . واقعا بزرده ك
بلاغت و خطابتك دعا ، خطبه و مناظرات نوعندن
دينى بر خصوصيتي اولدينى ابيات ايچين مثال
آزاركن يالكز بو كوچوك مشاهدمله اكنفا
ايم دوغرى كادير . بو خصوصيه بوندن ده
قوتل ودها شمولي برچوق مثاللر ايراد اولنه بيلير .
از جمله ، چوچوق قلمدن برى رمضان كونلرنده ،
جامعه ده ديكلر ديكم واعظلرك بو تون كنانيسنر لكارينه
وعما صرف ديني مسائلدن بحث ايتديكاري ايچين
خاق ناصل هيجانه كيرديكاري بوراده اوزون
اوزادي به ايضاح ايم لازم كايير .

هيمز بيليرز كه بلاغت و خطابت كى شعرك
و صنعتك مشائى ده ديني تحسسلردر . بو كيفيت
يالكز بزم ادبناغزه مخصوص دكل بو تون ملنلرك
ادبياتنه شاملدر . هر ملنده و هر مملكتنده ، وسقي ،
شعر ، رسم ، هيكلاشي ، معماری و صنايع

نغمه نك اكه مهم شعبه لرندن برى اولان خطابت
و بلاغت ديني اوله زق باشلامش و آنجق بك
سوكره دن بوكونكى لادينى شكله كيرمشدر .
بونك كى تورك ادبياتك روحي تشكيل ايدن
نعت ، مناجات ، الهى ونفس كى اشكال صنعت
ياواش ياواش اوتونولهرق بو نلرك برينيه بابايي
ملنلرك ادبياتندن تقليد صورته استعانه ايتديكيمز
غرامى و خيالي شكللر قائم اويشدر . فقط
شعردن موسيقيدن ده اقمسى اولان خطابتك
تقليد صورته تقيري قابل اوله مادني ايچين
« حال اصليسي » وابتدائي ماهيتي محافظه ايش ،
يعنى ايلك زمانلرده كى دائما ديني قاشمشدر .
بونطقه نظر دن ديه بيليرز كه الروم ، خطابت نامي
ويرديكيمز مهيب و شوير واسطه سي ؛ قونفرانس
صالونلر صردن ، مجلس معونالر صردن ، وسوقا .
قرده عقدايتديكيمز « متدين » لر دن زياده جامع لر صرده
و واعظلر مارك آنده مؤثر اوله بيلمكده در ؛ يعنى
خلقك روحي آجان و فكر كى ايدنلار بو مبارك
كلام آلنك الك حقيقي مستود علمي ، خواجه لر صر و علمي
ديگر در . لكن مجيا ، بو آنى اولنر نه دوجيه به
قدر حسن استعمال ايديه بيلورلر ؛ بو ، بك چوق
منافقه بي باعث برسولدر .

هر رمضان كيشنده اورته به برواعظ مستله سي
چيقر ؛ بو طوعه ايچين جامع لر صره تعين ايديه جاك
خواجه لرك الك ايليرى ، الك اهليلرى ، الك زياده
علم و فضيلت صاحبي اولانلري آرايزر و نتيجه ده وعظ
كرسيلري اشغال ايدنلر دائما كچن سنه كيندن
بديز اولور . بو نلرك آنغزلرده « مناقب اسلاميه »
برر چوچوق ايشانه سي و « مباحث شرعيه » برر
جمه ديدى قوديسى شكله كيرر . دوخك آناخشاري
اولان بلاغت بو نلرك اللره نده باصانير ، كوفله نير
ويونون سيكيرلري غيظ و نغزله كره دن برسو كوتق
حالي آلير . بونلر اوتوز رمضان هتاديا بيقولنر
طراش ايدن كنجيار ، سوقاقده ايكله چورابله
دولاشان قاديئلر عيلنده بيك بولر كفلر
صاورمه نله ديني بر موعظه يادققرينه قانمدرلر .
بو بيل ديكر سنه لره نسبتا ده اي واعظلره
مالكي بز ؛ دكل بز ؛ هنوز بيليبورم . اميد ايدرم كه
عامه نك وجهاتنده كى معنوي عطاسك الك بووك
عاملر نندن برى اولان ديني بمرانك كيندكه ده
حاد بر صورته حكيم فرما اولدينى بويه نازك
بر دوره مؤمن و معتدلرك روحلري بر طاقم
ناهل مشدولر انه ترك ايدله مش و واعظ كرسيسى كى
مقدس مقامله ، اوراله بحق لايق اولانلر كيرمشدر .

مشاهده
و
موضوع

بزی ناصل سه ویورلر؟

قمری

بغیر قمری

صوک زمانلرده ، آوروپالیر آره سندنه ،
 « توكه عتی » یكیده مودا حالنه كوردی ؛ دونکی
 نغزندن اثر قانادی . یكلرده آلیه یکن براسویجره
 غزته سنده بزه دائر اوقودیم سطرلر عادتاً كوز -
 لرمدن یاش کتیره جك درجه ده شفقت ومنتدارلمی
 جنب ایتدی . صوکره بردن بره دوشوندم که ،
 حرب عمومی انساننده ومنتارکک ایلک سنه سی ،
 علیزه افتارلرک ، طمن و تشیملرک انواعی بوسکون
 بو تون غرب مطبوعاتی میاننده بوکو چو جك غزته دخی
 کندینه کوزه بر آتسپاره ایدی ؛ واقعا جری
 قدر پر یاقاردی ، فقط یاقاردی و خاصه بئوقلمی
 یاقاردی . اوزمانلر بن اسویجره ده بر خسته خانه ده
 ندایوده ایدم . بو تون ساعتلم اوقومله کچردی .
 چونکه تورک اولدیم ایچین بولندیم برده هیچ کسه
 بئله کوروشك ایسته مودی ؛ بئده ایسته مدم .
 حتی منفعم اولان آلمانلرک جلیسندن بیله قاجاردم ؛
 گورویلی اوقی دولایسوله اولنره قارشلی ده قلمده
 بزکین وازدی ، کندینه دیردم که : « بونلر
 بزی ، شمذیلک کندنی ایشلرینه یارار بر آت
 کی سه ویورلر ؟ یازین یازین یازین یازین
 اوله جی ، بزه لزوم قالمه جی و بولنره بزی اعماله ،
 نه دیوروم ؟ نه تحمیره ، تزیفه باشلايه جی . هینسی
 برکندن ، هینسی برندن دگی ؟ »
 فی الواقع ، نتیجه بئمنه ایتدیکم کی چقیدی .
 آلمانلر گرتی بزی سوویورلر ، غزته لری علیهمزده
 بولتی ایچین فرست گراور ؛ بر زمانلر اور وچال
 باشلايه سلاح آرقه اشلی ایش جزالاری یازدقلری
 خاطر اتمه بزه ، بزم آداملر منه اگ آبی ستلری
 روا گورویورلر . بوکا مقابل دوت سنه اولسکی
 همنلر من عادتاً بزمه بر معاشقه دوره سی کچیرمکه
 باشلايلر ؛ فرانسه دن اولسون ، ایتالیا دن اولسون ،
 حتی انگلتره و آفریقا دن اولسون قولانغزده متادیا
 طائل طائل سسلر کلبور . هر ملت کندینه مخصوص
 اهاسی و شیوه سیله بزه اعلان عشق ایدیلور . واقعا
 بعضیلرک جبر و تکمله ، بعضیلرک ریا و حیله
 ایله ، بعضیلرک مادی براندیشه ایله سه ویورلر
 سه ویورلر ؛ فقط عشوه باز بر قادن کی بو
 « قورته » لرک هیسندن آیری آیری متأثر و محنون
 اولقدن ده کندمزی آلهما یورلر .
 سلم و مشهور « نشئه لی دول » او بهرتی سیر
 ایتدیگیزی ؛ بونده میلیون صاحبی کوزل و شیوه کار
 بردول قادن واردرکه اطرافی دایما یگری بی متجاوز
 طالبه خاطر . بو طالبرک هر بزی قادیلرک قلمی چلمکله
 مشغولدر . دانسلر ، ایچکیلر و شرفیلر آره سندنه
 هر بزی کندینه مخصوص بر مهارت و صنعتله
 عاشقانه اشک اوقاتی یازار . کیسی آغلار ، یالوار بر ؛
 کیسی آغلایوب یالوارتمه چالیشیر . فقط « نشئه لی
 دول » هیچ برینه رام اولماز و نهایت کونک برنده
 مفلس ، چاپقین و فامز و هوای برکنجه اورته دن
 چکیلوب کیدیورلر .
 صوک زمانلرده تورکیساک حالی طبق بو
 « نشئه لی دول » ک خانه بکزه مکه باشلايدی ؛
 لکن بو قدر کولکیلر آره سندنه هنوز کیمه کولک
 و بره جکی معلوم دکلدن ؛ چونکه اونک کولکی
 بر چوق آبی تجربه لردن صوکره آرتق سه و مک
 خاصه سی قایب ایشن ، هر کسه قارشلی شبهه
 و اعتداسزانه دولشدنر .
 بئ کندنی حسابه لهمه یازیلان شیلری
 اوقودقه ، هپ علیهمزه یازیلاری خاطر لایورم .
 یازم ؛ اونه آبی شیلردی ؛ زهری حالاداماز لرد .
 ایشله بور و اوزمان حاصل اولان کیم بر تورلو عبینه
 انقلاب ایدم یور . دوشونبورم که ، زواللی
 مملکتیمزی بو حاله کتیره اسبابک لک مهملرندن
 بری آوروپا مطبوعاتنک او جهنمی نشریاتی در ؛
 بو نشریاندکه ، بو تون جهان افکار عمومی سنی
 بزم علیهمزه چه بردی ایدی ، بونشریاندکه ،
 بر عدالت ایشی ایچین طویلانان سیاسی رجاله جبر
 و تکمک بوانی کوستردی و هیسک قلمی کین و غیظ
 اغلایله طونوشد بردی ایدی . شیمدی بوقبلردن
 چقان قبولیلرله بو تون شرقی بر یانین برینه
 دوتر دونز آوروپا مطبوعاتی و مطبوعاتنک اسیری
 اولان آوروپا « افکار عمومی » سنی شفقت

وهر جمله قاریشیق بر تلاش آلدی ؛ کورولر
 بر یانه آتیلدی و هر طرفدن صو خوردطولری
 اوزانغه باشلايدی . بزی قورتارمق ایسته بولر ،
 بزه آجیورلر ، بزی سه ویورلر . « زواللی
 نورکار ، دیورلر ؛ زواللی تورکیکلر ؛ چاپیر ،
 چاپیر یانیورلر . یازم و یازم یازرجه لانیورلر ؛
 عضولرینک هر طرفدن ، یاکیز ، ناصل قانلر
 قیشقیریلور ؛ یاکیز ، وجودلرینک هر طرفدن
 ناصل دو مانلر توپورلر ؛ و اواز اولیچقلر ؛ بولنره
 انسان دگی ؛ بولنره بزم کی انسان دگی ؛ ایسته بزم
 کی کوزلری وار ، باقیورلر ، بزم کی قولقلری
 وار ایشیدیلورلر ؛ قونوشورلر ؛ قوللری اوزلر
 نیورلر . امداد ، صرحت دیبه حایقیریلورلر .
 بو نوع سه ویولشده غرور کزی رنجیده ایدن
 برشی سزمه بورمیسکر ؛ بئ کندنی حسابه آرتق
 اجنبیلر طرفندن ، بویه آغی قیریلش برکدی ویا
 قانادی قومیش بر قوش کی سه ویولب اوقشاقندن
 بزدل حس ایتمکه باشلايدم . خصوصیه بو آغاک
 اولنلر طرفندن قیریلدینی و یوقانادک اولنلر طرفندن
 قویاریلدینی دوشوندمکه بو تکمکشن شفقت قارشلی
 عادتاً حدتله مقابله ایدم حکم کایور .
 غریبلر بزی ، بر زمانلر ، تحف و نجاب شیلری
 سه ویورلر کی سه ویورلر ؛ صوکره بر آز
 حرمتله ، ده صوکره « بیه لوقی » طرزنده
 لایالی و شاعرانه بر عینله سه و مک باشلايدلر ؛
 شیمدی حس ایدیلورم که ، بوسه و کیمه کاه حایقی ،
 کاه لطف و صروفی خاطر لاتان ده باشقه ناخوش عصرلر
 قاریشور . حال بو که سه و مکده مساوات لک اساسل
 بر شرطدر . سه و مکیم کسه بی کند بزدن دون
 تاقی ایتدیگیم کون آرتق اونی سه ویورلر دکلدنر .
 کچن کون ، قادن وار کندن مشکل عیاط بر
 اجنبی جلیسندن ، تورکلری چوق سه ویورلر
 بحث ایدن بر فرنگه عینی شیلری سوله دم : « بزه
 یوقاریدن آتشی به این بویه شاقولی بر حسه
 سه و مک ایسته میورلر . » دیم ؛ آکلما دی .
 شجاردیفمه حکم ایتدی ، کولرک بوزیه یاقدی .
 « سزی ناصل سه ویورلر ایستریسکیز ؟ دیدی .
 « بزی سه و مکیم . یالکنز « قانون حیات »
 اوکنده سزکله برابر عینی حقوقه مالک انسانلر
 اولدیفمزی تصدیق و قبول ایدیکر ، دیم . بزمله
 بو تون غریبلر آره سندنه جاری اونسی لازم کلن
 حسی آتیجی بو حقوقه مقابل بر حرمتدر . سز
 بزی طبقی شرق حالیلری سه و مک سه و مک بوجه
 رعایت ایتدیگیکری کوسترمش اولیورسکر . بئ قدر
 انضباطه تلروم و بزه بیدورسکر قادیلر کی معتزده
 فلاکت دملرنده سه و مک کی افاده ایدن سه و مک
 و حرکتله قارشلی یك ضعیفدرلر ؛ همان ترک نفس
 ایدرلر ؛ همان باغلا نیلرله منتدار قایلرلر . قادیلرک
 ترک نفس ؛ بئسی جهان ایشلری نقطه نظرندن یك
 اوقدر مهم بر حادته دکلدن ؛ فقط ، بر مانک دیکر
 بر منته قارشلی منتدار قلمی اوملنک معنوی استقلالی
 تلمکله یقوه بیلیور . فرانسز اختلالی ارکندن بریشی
 « ناکورلک فلیک استقلایدن . » دیش ، بوسوز
 منتدارلک بر نوع اسارت اولدیفنی اشراب اغزی ؟

صوک زمانلرده تورکیساک حالی طبق بو
 « نشئه لی دول » ک خانه بکزه مکه باشلايدی ؛
 لکن بو قدر کولکیلر آره سندنه هنوز کیمه کولک
 و بره جکی معلوم دکلدن ؛ چونکه اونک کولکی
 بر چوق آبی تجربه لردن صوکره آرتق سه و مک
 خاصه سی قایب ایشن ، هر کسه قارشلی شبهه
 و اعتداسزانه دولشدنر .
 بئ کندنی حسابه لهمه یازیلان شیلری
 اوقودقه ، هپ علیهمزه یازیلاری خاطر لایورم .
 یازم ؛ اونه آبی شیلردی ؛ زهری حالاداماز لرد .
 ایشله بور و اوزمان حاصل اولان کیم بر تورلو عبینه
 انقلاب ایدم یور . دوشونبورم که ، زواللی
 مملکتیمزی بو حاله کتیره اسبابک لک مهملرندن
 بری آوروپا مطبوعاتنک او جهنمی نشریاتی در ؛
 بو نشریاندکه ، بو تون جهان افکار عمومی سنی
 بزم علیهمزه چه بردی ایدی ، بونشریاندکه ،
 بر عدالت ایشی ایچین طویلانان سیاسی رجاله جبر
 و تکمک بوانی کوستردی و هیسک قلمی کین و غیظ
 اغلایله طونوشد بردی ایدی . شیمدی بوقبلردن
 چقان قبولیلرله بو تون شرقی بر یانین برینه
 دوتر دونز آوروپا مطبوعاتی و مطبوعاتنک اسیری
 اولان آوروپا « افکار عمومی » سنی شفقت

خلق کتله لری

بودرده اجنای حیا . حاک اولان قوتلرک
باشنده خلق کتله لری کوربیورز . اسکی
چیتلرده « یله » ، یکی چیتلرده « بروله تاربا »
نامی آقان و مختلف هوام طبعه لرندن تشکیل ایدن
بو کتله لر ، مان هر عملکته ملی اراده نکل یارغانی
ماتشیان و بو اراده نکل فعلی تجلیاته واسطه اولان
یکانه قوتلی صنعتدر . بو صنعت دیکر صنعتلر
اوزونده کی قانقینی تأمین ایدن شی هیچ شسبه
پوقک اولا کیت و مسوکرده کیت اعتبارله
دیکر لرندن اوستون اولیشدر .

پوتون حکومتلرک نطقه استنادی « اکثریت
آرا » اصول اولدینی ایچین ، موقع اقتداره
حرصلریتک هر شیدن اول اکثریت دینان اسمسز
و کیتلر دوتک اوکنده ایکیله سته و پوتون حقوقی
اوندن اسلمه اته سته لوم واردن . غرب
عملکتر لنده کی اجنای حیاته یاقیدن واقف اولانلر
یانی بیلیلرک سیاسی و اداری پوتون حکمرانلق
آزاده بر شهلرک سوا قازنده طویلانان او یوز بیک
باشلی اؤدرک آلدنده در . بر طاقم نسبی و الی
حقاره استقاد ایدرک قورولان ساملنلر بیقادی
کوندن بری « ذکا » ایله « ثروت » ناطله بره حاکیت
احصا ایکنده درلر . واقعا « ذکا » ایله « ثروت »
حاکم کی کوربیورلرله فقط بوزلرک حاکمینی ایچین
ایچین بر حکومیت دامغانی ماطشیان یک زلیانه ،
یک وای بر حاکمیتدر ، زیرا ، بوگون کرک بوکا
کرک اوزکا حقیقی قیملرینی برهن و هر ایکی سنی
لر دونه کوره کاه مکافاته نائل ، کاه مجازاته و حیا
ایدن حکمدان بته خلق کتله لریدر . خلق کتله لری
اوزونده نفوذ و تأثیر صاحبی بولمیان ذکاک هیچ
بر اجنای قوتی بوندن ، خلق کتله لریتک تجویز
و تصویبه مظهر اولان ثروت هنوز ایکنده ، من
برمدن و بر یوز بیکه چیمه ، من بردفینه کیدر ،
یالکنر لفظاً موجوددر .

کینلرده اورویا بوجولریتک برنده « لهین » نکل
عظیم و مهیب بر قلابانی اورتی سنده بوکسک بر
کوسی اوستنده نطق سولرکن آلتیش بر فوطو .
غرائفی کوردم او وقت واضح بر صورتده
بو آدامک قدرتی تشکیل ایدن سرک نه اولدینی
آکلادم ، اونک آلتیدن بو کرسی چیکر
وامراندن بو خلقی طایفیکر ؟ اورتده نه قالیر ؟
ینی قائل مارفسه عائد بر طاقم نظریات بوکلی
ضعف ، تحیف میچدن بر فرد ذکلی ؟ طبق
بو کتله لرله قانوشازدن و سوسوزی بو کتله لرله
ایشتد بر مزندن اولکی او بجهول ، مقهور و عاجز فرد . . .
آرویا ده ، آسرتقاده ، دهه و قراسینک حقیله
حکم سوردیکی برلرده هر فرقه رئیس ، هر حکومت
پایی ، هر سیاسی آرزوق « لهین » نکل موقعتده در .
پوتون شخصیتی ، پوتون احمیتی خلق کتله لری دیکله
دیکه ، خلقک ، سوزینه بر قیبت و احمیت و بر دیک
مدیجه قائمدر . دون هر شی اینکن بوگون بر هیچ
اولان حکومت آداملریتک اقبال و ادبارینی حاضر
لایال عوامل نه او آدامک شخصی ستمی ، نه
عمومی سیاستک ایجاباتی ، نه ده مالی شرکاتلرک
معاوضی در . کتله لر اوزونده کی نفوذنی قایب
ایده هیچ بر واسطه یله فلاح منصور دکادر ،
تاکه کونک برنده بکسدن خلقک توجه لرینه
مظهر اوله . . .

واقعا بعض اجتماعیات متخصصلرینه کورده خلق
کتله لری پوتون اراده سی ، ارزومی « neneur »
دینان سائلرک آلفه شعور سوزو کور بر سورودر .
ایسته تیان بره قولایفله سبور و کتله لری بیلیر ،
حتی بعضاً کندی ارزومی ، کندی اراده سی ،
کندی متفقی خلایق . بر چوق افسال و حرکانه
صوق اولود . بو دوغری بر نظریه در . فقط
هیچ بر وقت خلقنده بولدیمن قدرت و قوتی
رد وانکار ایتمدر . بیک بر ماهینده دکادر . زیرا ،
کتله لری کندی فکر لینه کوره مسوق و اداره
ایدن بو « Meneur » لرک تیبیح ، تشویق ،
اغوا و اغفال قدرتی بینه بو کتله لرندن آلدولرینه
شبه بوندن . هنوز جماعت یسوقولویجاسینک
کشف ایدمدر کی بولسرا انکی حاده اوزونده بوراده
اوزون اوزادی به توفه حاجت بوندن . کوجوک
ویا بویوک بر قلابانی اوکنده سوز سوبله تلیر .
خطاب ایتمکاری او یوزلرجه کسینک هریت
مخوفه سندن مترشح مفاطیسل هرا ایچنده پوتون

موجودیتلریتک او آنه قدر کندی برجه بیه جهول
برجذبه ایله ناصل ارنیکه باشلادینی یک اعلا حسن
ایدرلر . خلق ایسارله مشغول بر چوق کیمسه
مطرفدن ضبط و تثبیت ایدیش بویه بیکلرجه حاده لر
بزده اثبات ایدرک خلق کتله لری یالکنر کیت اعتبار یله
ذکل ، عین زمانده کیت اعتبار یله ده اجنای حیاتی
اک حاکم قوتلرندن بریسدر . بو حقیقی آکلایان
رجال حکومت ، خلق تشکیلاته ، بونک ایچیندرک
هر شیدن زیاده اهمیت و بریور ، بو کتله لری منظم
اردولر حاله افزایه جالی سبور ، مادی و معنوی
ضبط و بریطلری اولرک اجتماعی قانقش برطاقم
اهل آثاره بر اقبور . چونکه بونک بونک باشی
بر سورو حائده ، هر تورو ضبط و بریطدن محروم
بر اقبلمه سی پوتون اجتماعی دؤسسملر ایچین غیر قابل
اجتناب برنبلکدر . زیرا بوقوت کندی حاله
بر اقبیلدینی قهر برده بر آنده آتار شیک بر ماهیت
کسب ایدمیلیر و یاخوده چوانسز قلش بر سورو
کی داغیلیر کیدر .

شیمدین قدر هر تورو ملی تشکیل اتان محروم
بولان بو عملکته خلق طبعه لری ایسته بویه بریشان
بر سورو حائده در . نه مادی ، نه معنوی هیچ
بر ضبط و بریطه تابع دکادر . بوندن دولاییدرک
سائر عملکترده نظاهرانی کور دیکمن ملی عصیتدن
وملی تمسندن بوراده هیچ بر امر کورده میورز .
زیرا بر ملکتک دلی و قوتی آتیج خلق کتله لریدر ؛
شورالرک و میبوتان مجلسلریتک تبلیغه قادر
ایله مازقاری آرزو و اراده لری آتیج خلق کتله لری
سویله بیلیر ؛ اجرائی قوتلرک ایضا ایله مدسکی
وظیفه لری منظم بر تشکیل اته مالک بولتی شریلمه ،
آتیج خلق ایضا ایدمیلیر . خالیوکه بزم خلق
هنوز نه حیاتی مدافه ایتمه سی ، نه ده حقوقی
طلب ایله سنی بیلیور . بوه اونک دیکر عملکتر لردک
کتله لرله سیداً داها ده نفوسه ، داها شعور سز ، داها
ناطل و داها عاجز اولدینه دلیل دکادر ؛ آتیج اوق
معاً و ماده یکه یاره بر وجود حاله کتیره کج و نافع
بر صورتده سوق و اداره ایدمک شخص بیلردن
محروم بولمینی ایچیندرک بر تورو نشو و تکلفه
اسکان بوله میور . بونک ملتیک تشکیل اتانلردن
داغلان بر چوق حیاتی قوتلری کی بوقوت ده
کوز کوره هدر اولوب کیدیور .

یعقوب قریری

آرویا
بوستانی

بر تاجک مسراجامی

مخبری
بعقوب قری

سابق آوستریا ایمپراطوری و مجارستان قرالی شارلک وفاتی خیرینی غزته لرده او قور او قوماز هایسبورغ خاندانک مظلوم و مدھش نختی کوزم اوکنده صفحه صفحه آجیلدی ؛ بوصفحاتک هربری بر آبری هائله در . قدیم یونان تراژده دیباچیلری « اودیوس قرال » و « قرال آغامنون » عائله سته عائده مناقیدن متعدد تراژده دیباچیلرچقارمشلردر ، عجبار کون کلرپده هایسبورغ خانداننه عائده منساقده « سوفوقلس » ، « اوریپدوس » و « آکیل » کی هائله صریلرته موضوع تشکیل ایده بیله چکی ؛ اگر ایده میه چکسه نغوازیی : زیرا تقدیر دنیان بی آمان قدرتک قورقونج نچلیانی هیچ بر برده ، بو بدیخت خاندانده اولدنی قدر ، دهشته ظاهر اولامشدر ؟ بونک تاریخندن ، اسان حیانه دائر بیک تورلوعبرت انکیز درسیل آله بیلر : اقبال دنیلن شینک زحمتی ، ادبارک عظمت وحشمتی ، قضا و قدرک نه درجه غیر قابل اجتناب اولدیفنی و فلاکنه قارشوی صبر و توکلکی بزه آتیجی بو مشنوم تختک منافعی اوکره نه بیلر .

بو تختک اطرافی کیچی اختیار ایتیش ، کیچی مؤقصد اوغرامش ، کیچی بر قضا نتیجه سنده ترک حیات ایتیش بر جوق قربانلرک اختلاجلی خیالتلریله مخاطدر . زوالی اختیار فرانسوا ژوزف آتمش دو قوزبیل سورن سلطنت دورینی هپ بوخیانلرله همدم اوله رق کچیردی ؛ اجل بیله اوندن یوز چورمکله صانکله بواسطراچی اوزاتقی ایسته بوردی .

بیرلک اولنده ، طبق « اودیوس قرال » ک کورلکی نوبعدن ، بر عقوبت کبیدی ؛ بونک ایچیندرکله صوک نفسی طبیی بر اولومه تختک اوستنده ویرن بوا بر اطور بزه شاکسیرک « قرال لیر » دن دها فاجح کورونور . واقعا بو سالدیله حکمدار تاج نختی آلدن آتمش هلئویا اولادلری طرفندن اهانته اوغرامش ، دنیا یوزنده سفیل و سرسری قالمش بر بدیخت دکلدی ؛ فقط یتش سنه تختک اوستنده دیک طورمه ، یتش سنه تاجک آلتنده بشوش و متین بر چهره طاشیمغه مجبور بر زوالی اقبال حکوی ایدی . هریش آتی بیله بر بچی بر عائله فاجحه سیله پوره کی قان آغلارکن یوزینی مسعود بر آدام ماسکله سیله اورتک نجه بو اختیارک چکدیکی مشغرتک ائک بو بونک کتخملفر سامی اولق لازم کلیر .

بیلر سکزک اسپانیا قرالی آلفونس متعدد دفعه لر مؤقصده معروض قالمش بر کنج تاجداردر . بوندن بر قاج سنه اول کنه بیستی زیارته کلن فرانسه رئیس جمهورله برابر آزابده کیدرکن اوستنه بر پومیا آتیلشدی . جسور کورونک مجبور بنده اولان قرال هیچ اعتدالی قایب ایتدی ویانی باشنده صاراران مسافرنه دونوب :

— کورینور میسکز ، قرالی صغرتک ائک

ینه باطلاق و برری ایدی ؛ بونی هیچ بریز ادعا ایده میز . نختی ایده کم که ششاهتی یالکنز کنندینه منحصر قلیوب بوتون آوریایه و دولایسیایه بوتون دنیا به شامل بولنان بو عائله ک قارا نختی « مادهر » آطه سنده وقوع بولان صوک فاجحه ایله آرتق صوک سوزنی سوبله مش ، صوک حکمتی ویرمشدر . کریده بوتون بو هائله ساسله سنه ایدیا اغلایه جق بر کنج قالدین قالیورکه اوده طالی هایسبورغ خاندانک طلغندن دها مظلوم اولان بوریون خانداننه منسوبدر . اونی ایلک منغمالری ائساننده « لمان » کولی ساحلارنده ، قوجه سنک یاتنده بر دفعه اوزاقدن کورمشدم . جنوره جوارنده بو بونک مالکانه ده اوطور بیورلردی . خفله و شمیرله هیچ بر رابطه لری ، هیچ بر تاسلری اولمقده برابر جسوره قهره خانه لرنده ، اولرک خصوصی حیانه دائر بر جوق دیدی قودیلر یاپیلوردی . مضایقه ده اولدیفلری سوبله نیوردی ، ایبراطور یچه بر ایچی کردانغنی صاتیغه چقاردی ، دیلیوردی . بریسی کنج ایبراطورک نه ایله وقت کچیردیکی آکلاتیوردی . بر دیکری کنج ایبراطور یچه نیک ناصل قاقوب ناصل یاندیغی ، نه یوب نه ایچدیکی تعریف ایدیوردی . دائما قرالمنز یاشامش بوده مورآتیک خلق ایچین هایسبورغ خاندانک « لاقی لمان » قیلرینه دوکولن بواقضای قدر جالب صراق نه تصور اولنه بیلیر ؟

جنوره ایله مونتره آره سنده کونده لک سفرینی یاپان واپورلر کنج تاجدارلرک اقامت ایتکلری مالکانه ک اوکندن کچرکن عادتاً یورویشلری آغیرلاشدیرلردی ؛ یولجیلر بلا اختیار باشلرینی اوطرفه چورلر و معکوس قسمده اوطورانلر برلرندن قاقوب دها ائی کوره بیلمک ایچین صیرالرک اوستنه چقارلردی . ایشته بنده بوبله بر متجسس قالاباق آره سنده اولری سیرا ایتدم . کنج ایبراطور صندالده بانق طوتیوردی ، صیرتنده بر بیاض کومالک و باشنده بر کنیش بالقچی شایقه سی واردی ، واپور کچرکن باشنی قالدیردی ، لاقید بر طوره بزه باقدی ، صوکره ینه اکنجه سنه دوام ایتدی . ساخنده ایبراطور یچه چوققلریله و بر آلائی آوکوبکیله محاط اوطور بیور ، دیکیش دیکبوردی ؛ آره صیره باشنی قالدیروب زوجنه باقبوردی . بز کچرکن بوباشی اوکنه ایکمکده دوام ایتدی ؛ صانکله بومتواضع و ساده حالیه خلفه کورونمکدن چکینیوردی .

قدرتک قورقوج مجلیای هیج بر برده ، بو بدخت
خاندانده اولدنی قدر ، دهشته ظاهر اولامشدن ؟
بونک تاریخندن ، اسان حیانه دایر بیک نوزلو عبرت
انکیز درس لر آله ییلیر : اقبال دینلین شیئک زحمتی ،
ادبارک عظمت وحشمتی ، فضا وقدرتک نه درجه غیر قابل
اجتناب اولدنی و فلاکت فارشی صبر و توکل بزه
آنحوق بو مشنوم تختک منافی اوکره تهبیلیر .

بو تختک اطراف کیی اختصار ایتش ، کیی
مؤقتده اوغرامش ، کیی بر قضا نتیجه سنده ترک
حیات ایتش بر جوق قربانلرک اختلاجلی خیال لریله
عاطلر . زوالی اختیار فرانسوا ژوزف آتیش
دوقوزیل سورن سلطنت دوری هپ بو خیال لرله
همدم اولر ق کچیردی ؛ اجل بیله اوندن یوز
چویرمکه سانکه بواضطرائی اوز اتق ایسته بوردی .
یئرلک اولنده ، طبق « اودیوس فرال » ک کورلکی
نوعندن ، بر عقوبت کییدی ؛ بونک ایچیندرک
صوگ نفسی طبیعی بر اولومه تختک اوستنده
ویرن بوا بر اطور بزه شاکسیرک « فرال لیر » ندن
دها فاجع کورونور . واقعا بو سالیده حکمدار
تاج تختی آلدن آتیش ملتی ویا اولاد لری طرفندن
اهانه اوغرامش ، دنیا یوزنده سقیل و سرسری
قالش بر بدخت دکدی ؛ فقط یتش سنه تختک
اوستنده دیک طورمه ، یتش سنه تاجنک آلتنده
بشوش و متین بر چهره طاشیمه مجبور بر زوالی
اقبال محکومی ایدی . هریش آلتی بیله بر بکی
هر عائله فاجعه سیله بوره کی قان آغلارکن یوزنی
مسعود بر آدام ماسکه سیله اورتک نجه بو اختیارک
چکدیکی مشغولرک آک بویوک الک تخلف رسامی اولق
لازم کلیر .

بیلیسکزکه اسپانیا قرالی آلفونس متعدد
دفعه لر مؤقتده معروض قالش بر کنج تاجداردر .
بوندن بر قاج سنه اول کنه یستی زیارت کن فرانسه
رئیس جمهوریه برابر آراهده کبدرکن اوستنده
بر بومبا آتیشدی . چسور کورونک مجبور بونده
اولان قرال هیج اعتدالی قایب ایدمی و یا باشنده
سارازان مسافریه دونوب :

— کوریبورمیسکز ، قراللق صنعتلرک الک

زوریدر .

دیدمی ایدی . بو سوز هر سلطانندن اول
هابسبورغ خاندانک قابوسنه آصیلمه لایق بر
حکمتدر .

بو خاندانک و بریدی قربانلر ایچنده الک جوق
« الیزبت دو باویسیر » ک عاقبتی درک خاطر نه
کلدیگی بی دغون ایدر . اون دوقوزنجی عصرک
اک یوکسک و اک سوغلی سبائلرندن بری اولان
یر قادین فرانسوا ژوزفک زوجه سی ایدی . عائله
ماتاری ، کوکل ایتالری و ایچ صیفینیلرله دولو
حیاتی بر قیریق پیاله کی شهر شهر دولاشدیران ،
ویکانه تسلیمی شعر ایله صنعتده بولان بو ناشاد
قادین ، کونک برنده « جنوره » ده بر روس
آنارشیزستک خنچریله بره سر بادی ایدی . « له مان »
کولی قیلرندده دولاشدیم زمان قاج کره لر اونک
دوشدکی برده دوردم و قلبمک یکانه سه وه بیله جکی
اوسیا هلی قادینی دوشوندمدی . او آئدن معرا
بر روح ایدی ، و سنه ده بر کره ذه و فسک فهرینه
اوغرامش بر الهه کی قورقو آداسنده ک سراینک
پانجه سنده ، صرمدن قهرمانلرک جیبلاق وجود لری
آراسنده هیچ قزاق دولاشیردی .

هابسبورغلرک باشنه کتیلر یالکیز بر عائله بی
ده ویرمکه قالدی ؛ عادتاً بونون جهانک مقدراتی
ده کیشیدردی . حرب عمومی دنیان کره وی
بادر نهک هانکی وقعه ایله باشلادنی تخطراتیده جک
اولور سه ق بوحقیقی همان تسلیمه مجبور قایلیرز .
صربلی « پرنچیب » ک قورشونی آوستریالی آرشید و قله
زوجه سی ده ویرمه ایدی ؛ عجباً جهان حربی

یاستده بر دفعه اوزاقدن لورمشدم . جنوره
جوارنده بویوک بر مالکانه ده اوطوریور لردی .
خلفه و شهرله هیج بر رابطه لری ، هیج بر تاسلری
اولماقله برابر جنوره قهوه خانه لرندده ، اولرک
خصوصی حیاتنه دائر بر جوق دیدی قودیلر
یاییلوردی . مضایقه ده اولدیقلری سوبله نیوردی ،
ایمپراطور یچه بر ایچی کردانلقی صاتیلمه چیقاردی ،
دنیایوردی . بریسی کنج ایمپراطورک نه ایله وقت
کچیردیکنی آکلاتیوردی . بر دیگری کنج ایچره
طوریچه نک ناصیل قاقوب ناصیل یاتدیغی ، نه ییوب
نه ایچدیکنی تعریف ایدیوردی . دائماً قرال سز
باشامش بوده مورقانیسک خلق ایچین هابسبورغ
خاندانک « لاق له مان » قیلرینه دوکولن بوناقضی
قدر جالب صراق نه تصور اولنه ییلیر ؟

جنوره ایله هونترو آره سنده کونده لک سفرینی
یاپان واپورلر کنج تاجدارلرک اقامت ایتدیگری
مالکانه نک اوکندن کچرکن عادتاً یوروشلرینی
آغیرلاشدیرلردی ؛ یولجیلر بلا اختیار باشلرینی
اوطرفه چویرلر و معکوس قسمده اوطورانلر
یرلرندن قاقوب ده ایتی کوره بیلمک ایچین صبرالرک
اوستنه چیقارلردی . ایسته بن ده بویله بر متجمس
قالایان آره سنده اولری سیر ایتدم . کنج ایمپراطور
صنداله بالقی طوتیوردی ، صیرتنده بر بیاض
کوملک و باشنده بر کنیش بالقچی شابقه سی
واردی ، واپور کچرکن باشنی قالدیردی ، لاقید
بر طورله بزه باقدی ، صوکره یتنه اکنجه سنه
دوام ایتدی . ساحلده ایمپراطور یچه چوقولریله
بر آلای آوکوپکیله محاط اوطوریور ، دیکیش
دیکیوردی ؛ آره صیره باشنی قالدیروب زوجنه
بافیوردی . بز کچرکن بوباشی اوکته ایکمکه ده
دوام ایتدی ؛ سانکه بومتواضع مساده حالیه
خفته کورونمکدن چکینیوردی .

کوپرک
مطلبه

بر عشق و اصراض فاجعه می

مهری
بمقرب تهری

آناتولینک کوپلی قادیانلی آره سننده ده شوخ
و فغان اولانلر وار . غفار آغانک سه و دیکی نجیبه ده
بونلردن بری ایدی . غفار آغا که قرق یاشنه قدر
« قره ایشیق » کونیک ائک عاقل و ائک کامل ارککلرندن
ایدی ؛ برنجی قاریسنگ و فانتدن سوکره نجیبه
آلیر آلماس کویا وجودینه بر سحر بازک عصامی
تماس ایتش کی بردن بره دیکشیدی ، طانیلماز
برحاله کیردی ؛ قاوغاجی ، کورولتوجی ، خشین
و خاشاری بر آدم اولدی . ازدواجنک هفته -
سنده ایلك قاریسندن اوکسوز قالان چوجوقلرینی
اویسندن قوغدی ؛ بوتون اقربا و تعلقاتیهله
علاقهستی کسیدی ؛ ایشلرینی کوجلرینی یوز اوستی
براقهه باشلادی . کوبولور فرقتدن سوکره آزانه
چاره بولتاز ، دیبورلردی . فی الواقع ، غفار آغا
اوبله بر آزدی که کرک « قره ایشیق » ده و کرک جوار
کوبولورده طاشقینلقلریله شهرت آلمش دکه قاپادانی
دلیقانیلیر اونک یاننده هرکسه قوزی کی کورونمکه
باشلادیلر . اساساً غفار آغانک ائک زیاده چکه مدیکی
و حق ائندن کلمسه هیسنی برر برر اولدی برمک
ایسته دیکی انسانلردن ائک مهم قسمتی ده عمومیتله
صاکن ویا چاققین بوتون دلیقانیلیر تشکیل
ایدیوردی . هله بونلردن بری ، کندیسسی اوده
بوککن قاپوسنک اوکندن کچمه یه . . . نجیبه نئک
قوجهسی درحال بر عفرت کسیلیردی ، اولا
کیدر ، قاریسی دوکوردی ، سوکره چارشیده
اولور ، نارلاده و مسجدده ی اولور ، اودلیقانیلیه
ایلك راست کلدیکی برده هر هانکی بر سببله
مطلقا بر حاده چیقار بردی .

واقعا غفار آغا بو خصوصده بر آرز حقل ایدی .
نجیبه نئک صاعلام آتیق قایی اولدیغینی نه « قره
ایشیق » ده نه ده جوار کوبولورده هیچ کیمسه ادعا
ایده من . اکر بو اونک ایکنجی قاریسی ایسه
او بونک اوچنجی قوجهسی ایدی و غفار آغا اونی
نکاحلامازدن بئش اون کون اول نجیبه نئک « غریبلر »
کوینده ، ارککلر اوکنده ناصباح رقص ایتدیکنی
هرکس بیلیردی ؛

کیم نه دیرسه دیرسن ، نجیبه سابقه لی بر قادیندی .
وقلی اصلا دیشلری قدر بیاض دکلدی ، نه ده
ناموسی اندامی قدر دوغری ایدی . نه قدرده
گنجیدی ! اون سکیز یاشنده یا وار ، یا یوقدی .
همده هر فنا قادی کی اونی ده جناب حق قیصیراته
جزالاندیردی ایچین وجودینه صانکه هیچ بر
ارکک آلی دو قونامش کیدیدی . واقعا قادیانلر
میاننده اونک چوجوقلرینی قارننده ایکن زهرله یوب
دوشوردیکی ادعا ایدنلر واردر ، فقط بونه درجه یه
قدر دوغریدن ییلنه من ، چونکه نجیبه یه عینی زمانده
بو یوجیلک کی بعض مخوف هنرلرده عطف

کنج قیزلری تیر تیر تیره یوردی . فقط اختیار
قادیانلری ایچین ایچین سه ویندیر یوردی .
نته کم غفار آغانک بینه نجیبه یی صبا حله قدر
باغیرتدی بر کجه نئک فردامی ایدی . برنجی قاریسنگ
تیزه سی بحریه منلا غفار آغانی مسجک آرقه سننده کی
قهوه دن چیقارکن کوردی ، یاننه قوشدی ،
قورو و قارا اللریله کونکنک اوستنه باصدر اراق ؛
— اوح ، اوح ، ائک نوردن اولسون ،
آغام ، ائک نوردن اولسون . . . دیدی . دون
کجه بینه ایجه پستیلی چیقاردک او اوروسونک
دکلکی ؟ .

غفار آغا بر طرفنه خنجر صوقولش کی
دوندی ؛ کوزلری آتئش صاچارق ؛
— نه دیدک ؟ نه دیدک ؟ اوروسوی ؟ دیبه
باغردی ، اوروسو ، اوروسو سنسک !
بونلری سوبله هرک بحریه منلانک اوموزینه
دوغری اوبله بر بوسوق صاوروردی که زواللی
قادیغیز بر قیریق دستی کی دلخراش سسلرله یره
یووارلاندی و ؛

— اللهدن بول ، اللهدن بول . . . دیبه
ایکم ایکم ایکم ایکمکه باشلادی .
بو حادنه نئک ایکنجی کونی ایدی ، نجیبه قوجه سنک
اوینی ترک ایدوب قاچدی . ناصل ، نه ایچین ؟
بونی آکلاتق چوق اوزوندر . یالکن بر صبا
غفار اغا یاناغنده کوزلرینی آنجیبه یانی پوش
بولدی ؛ برکابوس آئنده ازیلن بر آدم سسیله ،
بوغوق بوغوق ؛
« نجیبه ، قیز نجیبه ! . . . دیبه هایقیدی ،
سس ویرن اولمادی ؛ دلی کی یاناغندن فیرلادی ،
اورایه باقدی ، پورایه باقدی ، کیمسه یی بولامادی ،
سوقاق قاپوسی آزدینه قدر آچیقدی .

غفار آغانک احوالی نجیبه نئک فرزندن سوکره
ایکنجی بر صغجه یه کیردی . غایت سکوتی ، همزون
بر آدم اولدی . قوزی کی ساکنشیدی و کندینی
کونلرجه طاعات و عبادته ویردی و نجیبه نئک تریه
کیتدیکنی هیچ کیمسه یه صورمادی ، چوجوقلرینی
تکرار یاننه الدی . کویک ایچینده هرکس
« بو بو بوزولدی ، بو بو بوزولدی ! » دیبه
شئاک ایدیلوردی . لکن بو بونک بوزولوب
بوزلادیغینی اصل غفار اغا بیلیردی ؛ چونکه چچاره
آدم کجه لری یورغانی باشنه چکوب بر اوکسوز
چوجوق کی سسس سسس آغلا یوردی و هر صبا
برکره بحریه . نایله اوغرایوب ؛

— بکا اللهدن بول دیدک ؛ ایشته بولدم .
شمدی نه یاپه جم ؛ بو دردن بی سن قورتار !
دیبه صیرلان یوردی . سوکره باشنی آلوب
داغله اووالره دوغری کیدیلوردی . زینراغفار

باشلادیل . اساساً غفار آغانك كذا زیاده چكهمدی
و حق اندن كلسه هیسنی بر بر اولدیرمك
ایسته دیک انسانلردن ك مهم قسمتی ده عمومیتله
صاكن ویا چاقین بوتون دلیقانیلر تشکیل
ایدیوردی . هله بولردن بری ، كندیسی اوده
پوكن قاپوسنك او كندن كچمه به . . . نجیبه نك
قوجه سی در حال بر عفریت كسیلیردی ، اولا
کیدر ، قاریسی دو كردی ، سوكره چارشیده ی
اولور ، نارلا ده و مسجدده ی اولور ، اودلیقانیله
ایلك راست كلیدی برده هر هانکی بر سبیله
مطلقا بر حادنه چیقاریردی .

واقعا غفار آغا بو خصوصده بر آرز حقل ایدی .
نجیبه نك صاعلام آیاق قابی اولدیغنی نه « قره
ایشیق » ده نه ده جوار كو یلرده هیچ كیمسه ادعا
ایدی . اكر بو اونك ایكنجی قاریسی ایسه
او بونك اوچنجی قوجه سی ایدی و غفار آغا اون
نكاحلامازدن بش اون كون اول نجیبه نك « غریبلر »
كوینده ، ارككلار او كنده تابصباح رقص ایتمدیكنی
هر كس بیلیوردی .

كیم نه درسه دیسین ، نجیبه سابقه لی بر قادیندی .
وقلی اصلا دیشلری قدر بیاض دكلی ، نه ده
تاموسی اندای قدر دوغری ایدی . نه قهرده
كندی ! اون سكز باشنده یا وار ، یا یوقدی .
همده هر فناقادرین كی اون ده جناب حق قیصر ائله
جزالاندیردی ایچین وجودینه صانكه هیچ بر
اركلك آلی دو قناتمش كییدی . واقعا قادیلر
میاننده اونك جو قولربی قارنده ایكن زهره یوب
دوشوردیكنی ادعا ایدلر واردر ، فقط بونه درجه به
قدر دوغریدر بیله من ، چونكه نجیبه به عینی زمانده
بو بوجیلك كی بعض خوف هزلرده عطف
ایدیلر ، فقط عین ایدرمك نجیبه بو بوجی دكلی ؛
بو بو اونك یشیل كوزلربنك یار ایلریده ، اونك
دودا قلوبنك قزبلقنده ایدی .

« قره ایشیق » ده نه قدر اختیار قادیلر بر
آواه كلوب غفار آغانی بو آشفته نك ایدینی خلیل
بو بولردن قور تارمه قه جالیشدیلر ؛ آی ایشیقنده
درت بول آغیزلرینه واروب صاعه صوله قورو
صوغانلری آتامدیلر ؛ بر اولو كیكنه هر ایكسینك
اسملری یازوب صوبه ی بر قادیلر ؛ صبح
اذانلردن اول بر جوق قازانلری دولدیروب
پوشانمادیلر ؛ هیچ بری كار اتمدی ، غفار آغا
طوتولقجه طوتولدی . نجیبه نك بو بوسنك كندی
بو بولریله بوزندیقنی كورن كویلو قادیلر ده
پرتیك چاره لره باش اوردیلر ، كنج قادیلربنك
علیهنه بری بریندن ششیع بر سورو افتالر ،
ترویرلر قورمه باشلادیلر و بونلری غفار
آغانك قولاغنه كیده چك بر طرزده نشر
ولشاعه ایتدیلر . لکن بوتون بونلر بیچاره آدمك
بوسوتون چله دن چیقمه سنندن باشقه برشیته
یازامادی . واقعا اسكیسنه نسبتاً نجیبه یی ده جوق
دو كویوردی ؛ اوقدر كه بعض كچه لر ، كنج
قادیلربنك فریادی ایشیدن قومولر یاغین وار ویا
اشقبا باصقربی اولش ظنیه سلاحلرینه صاریلوب
اولردن ، یا قانلردن دیشاری به فیلا بولردی .
بو فریادلر دلیقانیلربك یوره كنی خون ایدیوردی .

قادیلربنك بر قاریسی دستی كی دلخراش سسلره بره
یووارلاندی و :

— اللهدن بول ، اللهدن بول . . . دیبه
ایكیم ایكیم ایكیم ایكیم باشلادی .

بو حادنه نك ایكنجی كونی ایدی ، نجیبه قوجه سنك
اوی تراك ایدوب قاجدی . ناصل ، نه ایچین ؟
بونی آكلاتی چوق اوزولدر . یالکز بر صبح
غفار انا یا تاغنده كوزلربی آچنجه یانی بوش
بولدی ؛ بر کاوس آلتنده ازلن بر آدم سبیله ،
بوغوق بوغوق :

« نجیبه ، قز نجیبه ! . . دیبه هایقردی ،
سس ویرن اولمادی ؛ دلی كی یا تاغندن فیلا دی ،
اورایه باقدی ، بورایه باقدی ، كیمسه یی بولامادی ،
سوقاق قاپوسی آردینه قدر آچیددی .

غفار آغانك احوالی نجیبه نك فرزندن سوكره
ایكنجی بر صفحه به كیردی . غایت سكوتی ، محزون
بر آدم اولدی . قوزی كی سا كندلیدی و كندی
كوزلرجه طاعات و عبادته ویردی و نجیبه نك نزهه
كیندیكنی هیچ كیمسه به صورمادی ، چو جوقلربی
تكرار یانه آلدی . كویك ایچنده هر كس
« بو بو بوزولدی ، بو بو بوزولدی ! » دیبه
شنتاك ایدیوردی . لکن بو بونك بوزولوب
بوزلادیغنی اصل غفار آغا بیلیوردی ؛ چونكه بیچاره
آدم كیجه لری یورغانی باشنه چكوب بر او كسوز
چو جوق كی سست سست آغلا یوردی و هر صبح
بر كره بجه به تلایه اوغرایوب :

— بكا اللهدن بول دبدك ؛ ایسته بولدم .
شمدی نه یاهجم ، بو درددن بی سن قورنار !

دیبه صیقلان یوردی . سوكره باشی آلوب
داغله او اولره دوغری كدیوردی . زبلاغار
آغانك عبادتن و آغلامدن سوكره بكانه تسلیسی
آله ییلا یكنه ساعتارجه بو رومكدی . بردفه سنده
اوقدر چوق بول آلمش كه آراهه ایله بر كونده
کیدبان قصه به بر قاج ساعت ظرفنده واصل اولش
و یورغونلقدن كری به دونمه مش . زوالی آدم
سوكره لری بو اوزون كز بیلردن كویه كوزلرجه
دونمه اولدی . قره سودا انسانی نه حالاره صوفاز ؛
كویولر غفار آغانك بو اسكیسنن ده بوركار
آچیمی حالی قارشیدنده نه یاه جقلربی شاشردیلر
بر زمانلر نجیبه ایله اونك آره سنی آچق ایچین
بیك تورلو مظل تمبیلره باش اوران اختیار قادیلر
بو سسفر اونلری تكرار برلشدرمك چاره لربی
دوشونمك باشلادیلر . نجیبه نزه ده ایدی ؛ هر كون
« قره ایشیق » لردن بری كیدوب اون آرا یوردی .

« قره ایشیق » كویك یكری ، یكری بش
کیلومتره اوتنه سنده بر كوچوك تیه نك اوستنده
چوقلربنك قولانیام ایان ویران بر ماندر واردر .
نجیبه یی آراهه چیقان كویك دلیقانیلردن بری ،
بر آقسام اوستی بونك او كندن كچر كن فنا ، عجائب
بر قوقو دویدی و باقدی كه ماندرنك اطراف قوه
بولوط كی بر آلامی سینگه مخاطلر . قاپوسنه
یا قلاشدی ، فقط قاپو صتی صتی به كلیدی ایدی ،
جواردن بر اودون یارچه سی بولدی ، قاپوی
قیردی ، باشی ایچری به اوزاندی ؛ ایچریسی

قارا كقدی و بر ازا اول بورنه چاریان قوقو بوراده
تحمقر سا بر درجه ایدی .
دلیقانی بو متعفن قراكله دوغری بر قاج
آدم آندی ، دوردی ، اطرافنه باقندی ، آلامی
آلامی سینك بر اورمان ایچنده ك روزكار كی
اوغول ایدوردی . صاعه صوله بر قاج آدم ده
آندی ، قراكله آباشان كوزلری اوراده بوراده
بر طاق شكار كورمك باشلامشدی . ماندرنك
اورته سنده صیره صیره دره كار واردی ؛ فقط
بودیره كاردن بری آلت طرفندن ششمش كییدی ،
یا قلاشدی ، فقط یا قلاشمی ایله كری به چكلمسی
بر اولدی . بودیره كده یازی چوروش بر قادن
جسدی یا چورالره صاریلش برأت پارچه سی كی صم صتی
باغلی دوریوردی و دلیقانی بو جسده نجیبه نك
بوزری طانیدی . كندی دلی كی دیشاری به
آندی و كویه دوغری قوشمه باشلادی . اوقدر
قوشدی كه ده ایاتسو اذانی اوقونانن غفار آغانك
اوی او كنده ایدی ؛ قاپوی چالدی ؛
— آغایه خبر ورك ، آغایه خبر ورك ،
چابوق ، برشی دیبه جكم . دیبه هایقیر یوردی .
فقط ، برهفته دن بری غائب اولان غفار آغا
حالا اویته عودت ائتمه شدی .

مشاهده
رومعه

اسوره داور

قری
بصورت قری

«اسور» كه له وعلینده بولانلر چوقدر . هرایی طرفه كندی نقطه نظرتك دوغریانی اثبات ایچین گاه عامی و طی ، گاه اجنای و تربوی برچوق و ناتی و دلایل گوستر ، دستورلر وضع ایدر . کی « حیات حرکتدر . صاعلام بردماغ آتیق صاعلام برچوده بولنور . قوتلی آدم صیبه سی قوتلی اولاندور . الخ دیر ، کی « حیات حرکتدر ، فقط فضله حرکت ، زورلی حرکت دکلدر . عقل کیسه نرك دماغی ضعیفدر . وجودك قوروجك قوتله مكموسا متناستدر . » طرژنده بیان مطالعه ایدر . بواسیرمسئله سی « په داغوجیا » علمتك سنه لردن بری ، بر تورلو چوزوله مین دوگولرلندن بریسیدر . چوقولرلرلك بدنی تربیه سنه نه درجه یه قدر اهتام ایده چكزونه صورته اهتام ایده چكز ؛ تربیه بدنیه دن مقصد دوغریدن دوغری به اسوری دن ؟ شمدیك تلقی به كوره كورشدن هالترولاغندن ، اوتوموبیل سوق واداره ایتمك قدر پوتون عقلی اولونوره ، اكلنجه لره اسبور نای و بریلور . یوزمك بر اسبور ، تراپهز یاغی بر اسبور ، یورومك بر اسبور ، آتیق هواده دولاشق بر اسبور ، خلاصه انسان وجودینك حد طبیعدن فضله پوتون حرکتلری بر اسبور نامی آلفه ده . بنا علیه ، اسبور اییدر ؟ فنامیدر ؟ سوانی ایراد ایزدن اول هانكی نوع اسبور دن بحث ایتمك ایسته دیکمزی تعیین ایتمه لازم کلیر . خلا بوگون اكلش اسبور طرفه اولری ایچنده كوله قالدیرمق ، تراپهز یاغی کی عضلاتی قوتلندیرن فقط قلی ضعیفلاان اكرز سیملرلك علینده بولانلرلك چوقدر . دوقور موللر حر ، طبیی وقولای ادهانلر اسوانی اوره به آندینی كوندن بری پوتون او هالترلر ، او تراپهزلر ، اوصالیجاتلر ، اوغولر نامیه جانیاز لره ترك ایدلش و « تربیه بدنیه » صاهه سنندن دیشاری به آتیلشدر . احتمال کی یان اسوه چ اصولی ادهانلرلك ده مضرکی آكلشیه جق و بولك برینه برطالم بکی طرز ادهان اصوللری وضع ایده چكدر . بناء علیه تطبیقاتده بوقدر متحول و متنوع شرانطه تابع اولان بر شینك قطعیله نه لنده ، نه علینده بولتیق قایلدر . زیرا ، سیور او بولنریده دانسلر کی مودیه نایمدر . دون بزه بك خوش كوروش قیافلك بوگون یك چیركین كوروشی کی ، دون نافع بولدنیز ادهانلری یلوش مضر بولیه چمزی کیسه ادها ایده من . زیرا ، سیور یالسنز دماغی و حسی حیات نقطه نظرلندن دكل عینی زمانده عقلی و بدنی حیات نقطه نظرلندن ده مضر ناتی اوله بیلیر . عمومیله شدتلر عضله او بولنری علینده بولانلرلك آنده برطالم استانتیه قورلرله بولانلرلك و خاصه بوقسورلوك اكرتیه وقتندن اول اختیار لایوب اوله كاری اثبات ایدیور .

چونكه یوکی ادهانلرلك تابع اولدقلمی شدید حرکت و فعالیت شرانطی وجودلری پیراتیور ، قلبلری یورویور . طبیعی زور لاماق ازلی بر ضرورت دکلیدر ؟ حالنكه اسبور جیلر اكرتیه طبیعی زور لایان ادهانلردر .

عضل حیاتك « فضله » انكشافی دماغی حیاتك ضروریه در ادهاننده بولانلر ایسه نامیه حقیدر . اوهت ، اكرتیه بونون یوك اسبور جیلر دماغا چوجوق قالمش کیسه لردر . واقعا اسبورلك فائده سنی اثبات ایچین بزه « تاریخ قدیم » دن مثاللر كترین بعض تربیه بدنیه معلملری مشهور یونان شاعر ویلسونظرینك و یاخود بر چوق رومالی حقوق شناسلرلك په لانیق عالنده ده مشهور و معروف اولدینی صوبله بولر . واقعا هاله نویس « صوقولیس » ك « اولیباد » او بولننده برنجی مكافاتی آلالردن بعض رومالی شاعرلرلك « آرنه » « غلادیا تور » لردن اولدینی بیلوروز . فقط بونون « تاریخ قدیم » ده یوكیلرلك هددینك بی اونی كیمدیكنی بعض استناتلردن هموی دستورلر چقار بله میه جفتی ده اعتراف ایتمك لازم کلیر ، خصوصیه قرون اولاده فكری حیات ایله عقلی حیات بر بردن آیران حدودلر شیمدیکی قدر معین و درین دكلی . اول زمان متافیزك بیه برنوع ریاضت ، برنوع او بوندی . اول زمان هرشی ،

حتی محابه لر بیه بر نشته اولوندی . چونكه انسانیت دها چوجوقدی و هرچوجوق کیی دایما اوینامق ایسته یوردی . بناء علیه ، اوردوده اسبور وجودك طبیی احتیاجلرلندن بری ایدی ، فقط شیمدی اونی بز بر ضرورت ویا پراكلنجه شكنده یاپیورز .

صوك زمانلرده اسبورلرلك اكرتیه سی ، (دانسلر کی) نهدن هپ اصرافادن كلیور ؟ زیرا ، بکی دنیلك انسانلری بزه واختیار آوروپیه نسبتا هنوز چوجوق یاغی كچیرمكده درلر . پاك اورهانلرده مایونلر و اوران غوانلرله قیرمزی درنی وحشیلرلك مجلسندن هنوز چقان بوملت بنیه سنده ك « فضله » حیاتیته سی ، غریب بر تصادف اثری اولدق كندیسی جنس ایتمكی طاشدن شهرلر ایچنده ، الیوم برچوق نوعی كوردیكیمز شدتلر او بولنله كوچ صرف ایده بیلور . یوکی ، تازه و كوروز انسانلرلك قونلشمك ایچین دكل یورولتی ایچین ایجاد ایتمكی بو او بولنری ، بیک تورلو آلام و اكلار آلتنده ، عصرلرلك نسلدن نسله بیغدی بیك تورلو عنلر و فلاكتلرله بی یوكولش اختیار و اكرتیه اوروبلك تقلید و تطبیقه قالدیشمی نخرین بر منظره در ! بولك آرقه سنده بزم ، آغریاشلی ، حكیم واصلو شرفیلرلك عین او بون سوداسنه طوتولشی نه قدر نا كهظهور برواقه در ! اشو ویران دنیلك هر طرفنده آسهن بو او بون هواسی و هر طرفندن فیشقران بو عضلی جوشش مجباناصل بر اجنای و بشری حادثیه ای فاده ایدیور ؛ بو برون وعته علامتی در ، یوقه صحت و سلامته و (ره زه نه را . سیون) ، دوغری بر آدم میدر ؛ بو خصوصده هنوز قطعیله حكیم و برهمیز . فقط بون شدتلر اسبور او بولنری علینده بولانلرله برابر زده ادها بیه بیلر زه زورلو و فضله حرکتلر سرت وقوتلی ایچیکلر کی هم دماغه ، هم وجوده مضر در و بودر چه بی بولان ژنتاستیک او بولنرلك هر هانكی بر (Vice) دن ، برسو احتیاددن غرق یوقدر . اسوری ، باعتبار ایله عضله نك بر نوع سفاهتی عد ایده بیلر . زیرا ، اكرتیه صری اسبور جیلر ده بونون بولنكلی و یوروی او بولنر تربوی ماهیتی قایب ایلوب بر ذوق حاله كیرمشدر و بو ذوق دیگر بونون مادی و جسمانی ذوقلر کی بزه بیجیتیزی خاطر لاندینی ایچین برهلوان ویا بر بوقسور اكرتیه فكر ادهانلرله بر عیبیه خلت شكنده كورونیور ، و بر جمعیتده مبالغه لی اسبور جریانلری او جعیتی تشکیل ایده نلرلك هوا و هوسه یاخوده اسکی بر تعبیر وجهله (لهو و لعبه) دوشمه لردن باشقه برشی فاده ایچور .

چونكه یوکی ادهانلرلك تابع اولدقلمی شدید حرکت و فعالیت شرانطی وجودلری پیراتیور ، قلبلری یورویور . طبیعی زور لاماق ازلی بر ضرورت دکلیدر ؟ حالنكه اسبور جیلر اكرتیه طبیعی زور لایان ادهانلردر .

عضل حیاتك « فضله » انكشافی دماغی حیاتك ضروریه در ادهاننده بولانلر ایسه نامیه حقیدر . اوهت ، اكرتیه بونون یوك اسبور جیلر دماغا چوجوق قالمش کیسه لردر . واقعا اسبورلك فائده سنی اثبات ایچین بزه « تاریخ قدیم » دن مثاللر كترین بعض تربیه بدنیه معلملری مشهور یونان شاعر ویلسونظرینك و یاخود بر چوق رومالی حقوق شناسلرلك په لانیق عالنده ده مشهور و معروف اولدینی صوبله بولر . واقعا هاله نویس « صوقولیس » ك « اولیباد » او بولننده برنجی مكافاتی آلالردن بعض رومالی شاعرلرلك « آرنه » « غلادیا تور » لردن اولدینی بیلوروز . فقط بونون « تاریخ قدیم » ده یوكیلرلك هددینك بی اونی كیمدیكنی بعض استناتلردن هموی دستورلر چقار بله میه جفتی ده اعتراف ایتمك لازم کلیر ، خصوصیه قرون اولاده فكری حیات ایله عقلی حیات بر بردن آیران حدودلر شیمدیکی قدر معین و درین دكلی . اول زمان متافیزك بیه برنوع ریاضت ، برنوع او بوندی . اول زمان هرشی ،

مشاهده
مردم
بازار امیرنقده سی
فری
بغیر قدری

چوقدمر ایندیوروز، فریده آجاق، سفالت
تقط و غلا اودرجه و ارمش که آنالر، چوجو-
قلربی آجلر طرفندن بوغازلاوب بیکلمکدن کوچ
حافظه ایدیورمش؛ سو قافلر تسلیم روح ایتدن
اول اولمش بر چوق انسان وجودله دولو
ایش؛ قادیلر کوریلورمش که آجاق کوتوکاری
کیریور، اختیارلر ارمش که دیشمز آغزلربنک
ایچنده طوبراق چیکنه یور؛ بونلر بزم عرف و دین
قرده شارمدر.

صوک زمالرده اوزافدن اوزاغه کن خیرلر
بزه بیله بریورکه، بخارده بیکدن برفساد و فتنه
آشی، برشورش و اختلال یاقینی باش کوسترمش.
بدیور سناک توجه عثمانلی سلطنتی بدی سنده
باطمین اور آدی بر ناصرد شمدی به قدر صالح
وسکون ایچنده راحت راحه، یاشایان و بر طاقم
خیرخواه ایلر واسطه سیه شویله بویله استقلاله
نائل اولان یوزاوالی اولسکنی کندیسندن یوز
بیک کره فوی قهقار بردشمه فارشی صلاحادی،
ایفلا ندردی ومهلاک برماجرا به آندی. بخارایلر
بارشده، دن اولدنی کی، قزبل ازدولرک
چیزمهری آلتنده سوک فالان یکتیلرینه آغلابه.
چقردر. بزده اغلابه چقر، چونکه بونلر بزم
عرف و دین قرده شارمدر.

دخربانجانه، نورکسانده نهل اولدی عافانده
نهل اولیور؛ پک ایی بیلدیوروز؟
قره بولولطرها نکی قضا و بلائی
طاشبوز، پک ایی آکلابه مایوروز. فقط، حس
ایدیوروز که بو بولولطرها شمشک و بیله برملرله
مجمولدر.

خلاصه کرا ارض اوزرنده، طوفانه، طنبانه،
حربه، قناله، قحط و غلابه، شورشه، طاعونه،
قولورابه - بیلیرییم دها هانکی بلایه - معروض
نه قدر برکودوروسک اولندن دیه بیلیوزکه اوراسی
پا بر تورک، یا بر اسلام اولسک سیدر. بو برلر
میاننده استابوله آناطولربی صایبوروز. زبرا،
کوروون و بیلیین شیلری تکرار ایتکه نه لزوم و اولر
بیلدیوروز که بر طاقم شیطانی مخلوقات بو اسکی
تورک باغتنک تقارربی کیرمکله مشغولدر، هیز
قولانغری و مبارک وطن پارچه سنک طوبراغنه
قویار قویاز دیرندن درینه بونلرک دیش غیچیر.
تیلربی ایشدیوروز.

لکن بوکله باطه جق اولان بالکر بزز، یعنی
تورکلر و مسلمانلر، آزامزه قارشمش دیگر
جنسندن، دیگر دیندن اولنره کنجه، بونلر
شمذبلک بیق آلتنن کرلیورلر و دافه لرچو غالدجه
آل چیریزلر.

ایشته، تورک و اسلام عالی ناهنی و بر دیکمز
بو قبیح، حزین، هائلوی، مدهش و عیب
صحنه... و ایشته بونک اوستنده اوینانان اوین!
بو صحنه به بوده شتی و بو اوینونه بو فاجعتی و برن شینک،
بوئی قورالک و بوئی اوینانک بالکر قضا و قدرک
الی اولدیفنه می حکم ایده چکر؟ طایر، خایر...
بو چوق مراب بر شینه بکره یور؛ بو تون بو فاجمه ناک
آکنده، ازلی قولرک اسرارانکیز قهرندن زیاده
بر انسان حیا سنک، بر انسان غیضتک بیسط،
جی و صووق منطق صیرتیور. بو حقیقی آکلامه من
ویله من لازمدر، ناکه اوستمه بیبلان بو قدر
آلام و اضطراب، بو قدر نکبت و فلاکت آکنده
آتیدن امیدمهری کسه یلم؛ بو تون بونلر مقدرمش،
قدره قارشی نه یاییلر دجه یلم و انسان ایله ترتیب
ایدبلش فاجمه لرک مطلقا بر سوک پردسی
اولدیفنی خاطر لایلم، اوت، بو قانلی صحنه ناک

اوستنه بو سوک برده مطلقا آینه چکدر. شمذبدن
سیرجیلر آره سنده بر تخماسزله، بر صیرسزانی
علامتی و اویونجیلر ایچنده بر بورغونلق و بر کینلک
اماره سی کورونمکه باشلا یور. سوک کونلرده
عالم مدنیته اوت سنندن بریستندن بوکله ان
تأثر و تألم صدالری بو صیرسزاق علامتیلر؛
آینه ده صلحه و یا حربه دائر قورولان مجلسر،
او قیصیلر، او خیرلر بو بزکینک اماره لرندن
باشقه برشی دکادر. یاقینی اونلر یاقیدیلر، شمذدی
بزقن زیاده تلاشه دوشن اونلرور.

لکن اسلام عالی ضاران یاقیلر اورته سنده
بوکسک و بیاض برستون کبی دوران تورک اردو.
سنک صلابت و مناشی بو یاقینلرک علولر نده کیندجه
دها امید بخش بروضوح ایله کوریلور؛ بو بر
هرارده دکل، برسینه ناک، بر عنادک و بر مقاومتک
تتایلدر. بو تون قضا و قدر، بو تون معلوملر،
بو تون باغری یاقیلر، آجلر، چیلالفر، بیکسکر،
آوارده لر، بقر، دوللر شو نه اینتمز فلاکت
دگری ایچندن قوللربی بو بیاض ستونه دوعری
اوزاتبور، بیلور که آمان و خلاص نقطه سی اونک
دیکیلرکی، اونک سایه صالیدی برده در.

کیم نه دیرسه دیسون، بوغازمهری صیفاق
بو کور دوکوم آتیق تورک اردوسنک قلیجه
چوزوله بیله چکدر. بو تون اسلام عالی، بونک
ایچیندرکه، کجه کونده اوله لک بو قلیجه نصرت
وسطوت احسان ایله سنی نیاز ایدیور، کنددی
وارلنی تئدید ایدن بالارک بیکلن ظفر میسر
اوله دن اول اورته دن قانقما به جفی پک اعلا بیلدیور.
بو ایاتی و بو امیدی صارصمغه چالیشان بعض
ناصرلر بزی سیاست دینن بر دولاشیق
بوله سوق ایتکه اورغاشمه قده در. بونلر ایکده بر
قریمده کی آجلری، بشاراده کی اختلالری، آناطو.
لیده کی یاقین خرابه لرینی، استابوله کی مادی
و معنوی سفاتی الخ، کوستروب و بتر آرتق،
تخمامز قانلادی، آمان ذیله یلم؛ دیورلر.

ونلرک طلمی
واعتناسی آرتق سوک درجه سنه وارمش، فقط
بزم صبر و تحملن، او بیاض ستون، او منانت
و مقاومت آمده سی اصلا صاریلماشدر.
آی، معلوملرک، آجلرک و بیبلالفرک بکانه
قبایه سی اولان مبارک اردو، سنک نه قدر اضطر ایله
نه قدر زخم و مشقتک حصولی اولدیفکی بر بیلدیورم؛
آناتون سی سوک دمنده بیک تورلو آجلر و صامجیلرله
ایکله بیکله به دوعوردی؛ کوچو جک باشندن بری
قان و آتش ایچنده بوغوشه بوغوشه، صوبرینه
کندی تریکی و کوز باشلرکی ایچهرک بو کینچ و توانا
چاغک و اردک. دهرک جوری نستینه قوت
وصحت اکتساب ایتدک. بوندن سوکره کوزک
هانکی بلادن، قورقه بیلیز؛ دولدن قوروتولانک
یاغوردن، جهنمدن چیقانک یاقیندن پرواسی
اولور؛ سن اولشدک دیرلرک. سنی اولدر بر مشلردی.
بکدن کندیکه جان بردرک، دنیا یوزنده ایلاک
دغه اولدق اولومدن دها زورلی اولدیفنی اثبات
ایدن قوت سنسک؛ اونک ایچین بو تون تومیدلر
بو تون روحانی قولره ایثانلر سندن بر معجزه
دها بکلر بورل.

بوتانه عسکری زمامده؟
جبهه دن آته ده چیقان مستقل شم بروس
غرته سنه اشعار ایدلرکیکنه نظر آ جبهه ده یونان
عسکرلرینه شباطدن بری آتاق و بر بله مشدر.
یالکسز کینلرده افراده بر مقدار یاره طاغیتلشدن.
جبهه دن برین معنی معلومه کوره یونان عسکرلرینه
ایسه ده و بر بله مکده در.
جبهه دن از میره کیشک ایچون ده هیچ کیمسه به
اذن و بر بله مکده در. چونکه شمذدی به قدر اذن
آلوب از میره کیده بیبللر بر دها جبهه به عودت
ایتمه مشلردر.